

Aldumaxa

Aldumaxa zaldakuetshi kalta kakuzgaune zũñgajienapanaldiamak

Meja ai kalta gauwane: Pábuldu Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal gaxaneja jalde kaltaki gauwane. Jateja juldiú sanáki ají naldaldixa izhgakuxanane, Pábulduki ai sanága. Aldéñki nóñgutsega zhinik Jateja kauwibama Muesék guiyaba kaxabajanane matshuwi tuwi, shitijiñgaba izhone. Ekibeña Jatetshi múldigaba naldiña zuxaitshixakueja Jateja ají kuíbulduk kakkbeyanane jiaga tuwi, shitijiñgaba izhone. Duwe Jesú kagi izhogueñgaki Pábuldujaña namak jañguazháne nalguaqna, Duwe ipananekue sha kakuiñgaba izhone (Ajsh 8).

Guane nalgué Duwe Jesú shuizhá, izhgate, jékaldaxa nitshiguenik aldéñ naldiña Pábulduk akizhañkatshakna, namak jañgui ipanane. Duweja ají múldigaba guaxal gagatshak, akldé giemiki asaná naldagáldekuek ekí kakkbeyal gaxá. Ekí gaxanamak na, Pábuldu san san kuíbuldu Duwe shalda guashi neyatshak, matshuwi namak ajañguá. Akna Duwe ipananekue akldé akldéña e shalda shi kaxaldiyaldiamak jañgui, Pábulduja kalta kagakauwane. Ai kalta kakuzgaunekueki: Aldumaxa, 1 Kuldintuxa, 2 Kuldintuxa, Galdasiaya, Epesuxa, Pildipuxa, Kuldusaxa, 1 Tesaldónikaxa, 2 Tesaldónikaxa, 1 Timuteyu, 2 Timuteyu, Titu, Pildimóñ.

Mekuetshi kalta gauwane: Pábulduja kuíbuldu Aldumaxa Duwe shalda kakkbeyazhá guane, ne axautshikueja kakkbeyatshakna namak ajañguane. Akna Pábulduja akldé shi kaxaldiyaldiamak jalde kaltaki kagakauwane. Atshak baxañki, Alduma zalda sáñkaldaja matshuwi san san kagi kagubiyane nuka nane.

Jinak ai kalta gauwane: Alduma zaldakueki juldiú saná naldagáldekue nalguaqna, Saldiña netshi Jate ezuamé izhuka kaksũnzaldi na, jigaba akizhasabiyaldixa ishkiyatenekue akldé akzukualdiamak ishkiyaldashi ashekue. Nalgué Pábulduja anuñka exa zaldakueja Duwe iyapaná guane kaldukañguenik na, jalde kalta kakuzgauwane. Jalde kalta zhinik na, Jateki me ne, sakí izhuka, ekíga na Asukuá Duwe Jesú me ne, sakí izhuka shi kaxaldiyane. Saldiña saná zhualdixa sha atshijiñgaba katshekualgué, Duweki sha katshixa shalda zũnesabiji, zũnekuane shalda shi kaxaldiji kagakauwane.

Ji, ji shalda guashi jalde kalta gaune:

1. Kasak misha ji shalda kakkbene (1.1-15)
2. Jateja Asukuá gaxane shaldaki mitsabé jañguakue (1.16–11.36)
 - a. Sakí nuxa Jateki janshizhe zũnatuñka (1.16-17)

- b. Jate namak jañguazhékue guiyaba tuakue kagatsé (1.18-32)
 - c. Juldiú sanákue guiyaba tuakue kagatsé (2.1–3.20)
 - d. Duwe Jesú alduna kishatshakna Jateki janshizhe zúnatuñka (3.21-31)
 - e. Nauwibama Abaldahámja Jate za alduna ishixa (4.1-25)
 - f. Duwe Jesú zhinik za Jateki zñekualdaldixa (5.1-21)
 - g. Duwe kipanatshak sha katshixa majanazúnaka (6.1-23)
 - h. Ishkualdalkualdiamak, guiyabaja guagauxabe atshakue zñngatsaldaksá (7.1-13)
 - i. Nasuñgabaki aldunaxa kama zuñsúñze (7.14-25)
 - j. Jatetshi Alduna za zuñsanegatshak janshizhe kizhuka (8.1-39)
 - k. Juldiú saná Jateja kalkualdaldixaga (9.1–11.36)
3. Duwe ipanañkaldekuañki mitsabé izhogakue (12.1–15.13)
4. Aldiwe kakbene (15.14–16.27)

Pábulduja Aldumaxa zaldakuek kalta kakuzgaune

1 ¹Nas Pábulduk Duwe Jesú axazauwi, ají múldigaba guaxal nakaxaldiamak nezhgakuxanek kalta miñkuzgauwatokuge. Akze, Saldiñga netshi Jateja ekíga Asukuá Duwek zñekuane shalda za guaxaldikuamak nezhgakuxane na nakú. ²Guatshak Jateja Asukuá kagik gagagá nogueña ají múldigaba naldiñga zñaxaitshixakuek sakí zñekualdaldixa zññemeji ají múldigabakga kakaushanane. ³Nalgué Asukuá Duwe Jesú amak jai kagik káguba naldi kukatshake nauwibama Dabí nanetshi atukuaga kuká. ⁴Aldunaldiñki Jatega nalguakna shuiguenik Jateja ají kamak izhgaldakshatshakna, “Saldiñga netshi Jatetshi Asukuága ne tiuwi” saldiñgak tuñshá guane. Eñki nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúga nakldá.^a

⁵Eñki nazikuanéñ zhinik na, Jateja éegaba guañ najañguñguakna, ají múldigaba shalda guaxal nakaxaldiamak nezhgakuxane. Ekíki Duwe zñekuane shalda guaxaldatshak juldiú saná naldagáldekue zhe nogauxa zhinik anuñkakeja namak ajañguéñ zhinik amak axajanashiji, aldéñ za akldé akzamakga agazukualdiamak. ⁶Akze, Jateja Asukuá Duwe Jesútshi kaldekshaldiamak kezhgakuxanekue, maiñ jiaga aiga na miná. ⁷Akna maiñ Aldumaxa zaldakuek Jate mimezhgajañgui, ají minaldaldiamak mimezhgakuxanekuañ jalde kalta miñkuzgauwatokuge.

Saldiñga netshi Jate Nauwijatega, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú na, atemajañ éegaba guañ mimajañgui, muldetua aldunaxa señgaba miñzukui shi mimezhokshí.

^a 1.3-4 Mt 1.1; 12.23

Pábuldu Aldumaxa mizhdana akzeklde

⁸Jalde kalta miñgakuwapanaldatshak, Nauwijate Asukuá Duwe Jesúk zunekuanéñ zhinik na, ezua ezua minahauxa shalda aldéñ “zeñ nzhakldék” ni mimakbeñkú. Jinake naldakí. Kagi nauxa zaldakueja maiñ Duwe namak jañgui, alduna ishiji mizhekue mimakuaka nak. ⁹Akze, naski Jateja Asukuá zunekualdal gaxane shalda guaxaldikuamak nagatsauxa amak axazauwi izhokuge. Aldéñ axazguakugauxa mimakbeñkuge akualdi izhokuge. ¹⁰Ekí abá naldakí mimakbeyatoxaldatshak, mimatuál nendana nakzeshi izhokugakna, Jate kaigaki miñkabizhakue najañguanake, amak nauldeyakue ni akbeyatokú. ¹¹Jinake mimatundana nakzegakí. Jatetshi Alduna nagaunegamakbé, aldunaxa akldé mimakuiyakshi, kama mimakukshaldikue nak. ¹²Ekíki nasuñgabaga Duwek za alduna ishañkalduka atuwi, ataba atabañ zhinik aldunaldiñki akuiyakshakualdiamak. ¹³Gajakue, naski anuñka juizha mimatuál neyaldikue jañguanuge jiaga, jiyájañgaba nagitamakuál za nogatogák axañgaki neyazhánaka atuñgé miñkualdakue mimajañguge. Jinak miñkabizhdana nakzegakí. Juldiú saná naldagálde awagaxa zaldakue aldunaxa guildexaldiamak kagaunekldugamakbeñga, maiñ jiaga miñgaunexaldikue nakldegák.^b ¹⁴Akze, naski káguba zhekuauxa Duwe Jesú shalda kakkbeyakue nagatsé atuñge. Akna kalta shizhatiyane^c azhi kalta shizhatiyazháne, ishkuiekuek azhi ishkué naldagáldekuek jiaga zhualduxañgaba kakkbeyakue nagatsé. ¹⁵Akna maiñ Aldumaxa mizhekue jiaga ekíga Duwe zunekuane shalda miñmendana nakzeshiñgaba ni izhokú.

Duwe Jesú za zunekualka

¹⁶Akze, múldigaba Duwe Jesú zunekuane shalda jiwak nakzukuazhé. Jinake naldakí. Mieldekueja ai múldigaba namak ajañguatshakna, Jateja ají kamak kekualdaldixa nak.^d Kasak misha nasaná juldiúkue Jateja kalkualdapananamakga axautshi sanákue jiaga kalkualdaldá guane. ¹⁷Akze, ekí agatsaldi zunekualka nakna, Jateja miya zhinik janshizhe zúnatuaka ekí zúnatuñshixa: Asukuá alduna kishéñ zhinik za na sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuñka. Ai shaldaga ekí sezhekldamakga zúñkatshixa: “Mielde nas za alduna nazishixaki sha atshazháne jana, janshizhe tualdatshakna izhoshiña izhokshateñkugé nakldá.”^e

Jateja saldiña saná agatsaldi tuñka

¹⁸Guatshak mieldekueki ni nauwa nuxaki Saldiña netshi Jate axabetazhaldi, saldiña nalda kutám ajanashixakue, Jate jékaldaxa

^b 1.13 Ajsh 19.21 ^c 1.14 Atshak bual kalta shitiyanekueki galdiegu zukuakakue.

^d 1.16 Mlk 8.38; 1Kt 1.18 ^e 1.17 Hab 2.4

izhukaja ni nauwa akldunazháldi, guiyaba kaxañ atemajañ katuñshaldixa ne awatuñshixa. Ekueki ekí sha ajanashatshak zhinik na, axautshikue Jate shalda namaklde kakualdazháldiamak itamakuxakue. ¹⁹Akze, Saldiñga netshi Jateja aldéñki “me ne” zuñkualdaka awatuñshanéñ zhinik na saldiñgak “me ne” akualdaka. ²⁰Jinake naldakí. Ni meja ubak naldi Jateki sakí ne, mitsá kama axaldé atuazháka naldatshak, aldéñ kagi gauwanéñ zhinik ekí awatuñshixa nak. Akze, jika zhekuauxa gauwanek zhinik na, e za akaldak giemi akzé, ají kama ni mitsák saldinazhíta atuaka. Akna ni meja “Jateki me skandá” guagakue agatsaldazháka naldashá.^f

²¹Ekí Jate “me ne” kakualdatshak jiaga, akldé akzamakga akzukuakuamak agazukuazhé, ni “zeñ nzhakldék” agabeyazhé. Ne Jate shalda naldagálde, axesé ajañguatshakna, tuañ ilzekuane ashekue nak, namaklde kagajienazháka.^g ²²Kauwizhéñgabaki matshuwi ishkué aldegatshak jiaga, alduna kaxaldegaksá guanekue nuxa jeñ abá akuane. ²³Akna Saldiñga netshi Jate za akaldak akzé, ni mitsák shuigazhíta akldé agazukuaksá gui na, kagik zalda naldaksánaldixakue niñkauwañki akldé agazukuapanane. Akze, jika káguba tuñgatse, nubá tuñgatse, béyakze kagik mishka tuñgatse azhi kagik jilbeni neñka tuñgatse nuxa akldé akzé ajañgui akiyalzabiyaldiamak axauwapanane naldashá.^h

²⁴Ekí ajanashéñ zhinik na, nusagatse ajañgui, kauwisewá naldagálde na askuieldexa, abúa na atsha guasúñzamak atshindana kakzegamak ajanashaldiamak Jateja kebesá. Ekí kauwizhéñgaba kakldunamak ataba atabañ ajanashéñ zhinik na abuák izhgazaldakuá akuane. ²⁵Akze, kauwizhéñ Saldiñga netshi Jate za na akaldak akzé namaklde ajañguaksáni na, jika akzaldagáldekue niñkauwañki akzé ajañguapanane. Ekí ajanashiji na, Jate jika na nahauxa gauwane za akldé akzamakga akzukuagábaki, eja gauwanekue niñkauwañki akldé agazukui axazauwapanane. Guatshak Saldiñga netshi Jate guana akldé akzamakga akzukuakue zaldataná nakna, “ekíga shi naldi” jañguakue.

²⁶Ekí kutám za ajanashatshakna, Jateja kauwizhéñgabaga jiwak zaldaba kauwiji abúa na atsha guasúñzamak atshindana kakzegamak ajanashaldiamak kebesane. Akna munzhi jiaga sigí na ishkaldaldakuamak ishkaldalda ayushiji munzhigaba niñkauwañki ishkaldaldapanane. ²⁷Ekibeña na, sigí munzhi na ishkaldaldakuamak ishkaldalda ayushiji sigígaba niñkauwañki izhgalduniñgaba ishkaldaldapanane. Kauwizhéñ ekí abúa na atshá guasúñzamak ajanashéñ zhinik na, abuák guiyaba tuakue kagatsahamak atuñshixa nzha.

²⁸Ekí za ajanashagábaki, Jate shalda mikualdakueki akzaldagálde ajañguapanatshakna, Jateja kauwizhéñ kutám ajañguxaja za

^f 1.19-20 Ajsh 17.24-27 ^g 1.21 Ep 4.17-18 ^h 1.23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

kaksanexaldiamak kebesane. Ekíki atshakue kagatsaldazhámak za ajanashaldiamak. ²⁹Ekí ajanashiji na, kauwizhéñki saldiñga sha atshá jiúñgulde za ekí ajanashál ashekue: Saldiñga nalda kutám ajanashiji, axautshikue sha akuí akuxakue. Axautshikue aldunaxá axajani na, saldiñga jika kauwijígaba naldakue za ajañguxakue. Kágubakue akiyasalshaldixa za ajañguxakue. Káguba guaxa atshixakue. Kauwizhéñgaba kaxa izhgasashixakue. Naldagálde nuxa ne káguba jian agazukualdiamak za zukuakakue. Káguba kaguldiji sha akuxakue. Duldá guashi za izhukakue. ³⁰Kágubakue nalda aguakakue. Saldiñga netshi Jate jiaga kaguldijiñgaba ashekue. Kágubakue axabetáaki, akiyokuxakue. Kauwizhéñ za kakzé izhajani na, axautshikue aguáñ izhbashi mual za azakuakakue. Saldiñga nalda sha ajanashaldixa janaktuñkakue. Kauwijatekueja atshakue kakbeyamak axajanashazhékue. ³¹Ekueki alduna jian jañguaksá guanekue. Sakí ajanashaldixa akuagatshak jiaga, amak ajanashazhékue. Mielde naldaldí ni nauwa izhgajañguazhékue, ni axautshikue guañ jañguazhékue. ³²Jateja mieldekueki ekí sha ajanashaldiake shuigakue kagatsé guaka kakualdatshak jiaga, amak atshalga nukakue. Ekí za ajanashagába, axautshikue jiaga ekíga sha atshaté atuatshak, “janshibé ni ajanashí” jañguxakue nzha.

Jateki zúnatuakuauxabé zúnatuñka

2 ¹Ekí Jateja sha atshixakue guiyaba katuñshaldixa nakna, mitsake ezua “guiyaba tuakue agatsé nakldá” miñguaxaldiák, maiñ jiaga guiyaba tuakue miñgatsé axeldashiñga miñgualdixa. Akbiñgaki aikue sha atshamakga miyatshixa nak.ⁱ ²Akze, Saldiñga netshi Jatejañki sha atshixakue agatsaldi ne katuakuauxabé tualdinik guiyaba tuakue axakezhaka zuñkué. ³Akna maiñga mieldeke ezua sha atshane “guiyaba tuakue agatsé nakldá” miñguagatshaga, ekíga atshál minuká naldaldiák, ¿sakí shi Jateja guiyaba mimatuñshazhaldiamak mizhakuixaldixa miñnék? ⁴Akze, Jateki zuxaita juañ akzaldi miñkatshijiñgaba na, sakí izhogakue mimajañguamak ubañga izhogakí minaldaldiák jiaga, aldéñki egaba abeti, jituwi, axañga guiyaba mimatuñshakí nuka ne, ¿sakí zhinik shi aiki akzaldagálde nuxa mijañgú? Azhi Jateja sha miyatshixa majiñga, maja xaldeki aldéñ za agakualdi miñgualdiamak ekí zeñ mimajañguxá ¿miñnegakí shi na?

⁵Ekí zúnajañguatshak jiaga, mieldeke aldunaxa kuamaldekldé sha atshakue majasúñ za miñzexalga minoxaldiák, Jateja sha atshixakue kagatsaldi ne katualdiéñ akldé guiyaba atemajañ tuwa za ishikibeshi guabinukakue. Atshakna saldiñgaja Jateki zúñgatsauxabé zúnatuñka ne atualdixa.

ⁱ 2.1 Mt 7.1; Lk 6.37

⁶ Amak zunatuatshakna, saldiñga káguba ezuak, ezuak sakí atshiji izhoñkalde zunatualdinik zũngatsahauxabe zũñkatsaldixa.^j ⁷ Akze, ezuakueki Jateja “janshizhe naxatshamalde tiuwi” kakuashi, izhoshiñga kezhokshaldiamak niyi izhukakue. Ekí niyi na, abá naldakí janshizhe atshál izhukakueki Jateja izhoshiñga kezhokshataná. ⁸ Ekí ne, ezuakue zunake axaldáñ za ajañguéñ zhinik na, Jateja guaká namaklde iyapanasúñ kakzeshi na, kutám ne atshá niñkauwañki kaklduni amak ajanashiji za izhukakue. Ekue zunake Jateja ni nauwa akldunazhaldi, kaxañ atemajañ guiyaba katuñshataná.

⁹ Akze, Jateja saldiñga kutám ajanashixakue, kasak misha juldiúkué gualdinik na axautshi sanákue jiaga jibañ kakzukuatshakna, atemajañ izhajanaldira. ¹⁰ Ekí ne, saldiñga janshizhe atshál za izhukakue zunake, kasak misha juldiú sanákue gualdinik na axautshi sanákue jiaga, aldéñga “janshizhe nakldunamak izhomalde tiuwi” kakbeji, akldé kakzukui, aldunaxa señgaba kakzukualdira nakldá. ¹¹ Jinake naldakí. Saldiñga netshi Jatejañki ezua za akldé axakzé tuagába, zhualduxañgaba zũñz zũnatuñka nak.^k

¹² Guatshak juldiú saná naldagáldekueki Jateja guiyaba jian izhoxa majane kaxaldaldazhé. Naldatshak Jateja ai guiyaba kakué azhi kaksúñ ne katuagába, egabá sha ajanashanéñ zhinik na agajúé za kezhokshaldixa. Ne juldiú saná zunake Jateja jian izhoxa guiyaba zũñkabajane zũñkaldé nakna, mieldeki guiyabaja guagamak axajanashazháne katualdinik eñkáñ zhinik kagatsé katualdira. ¹³ Akze, Jateja ni me egabá guiyaba nukajéñ zhinik me janshizhe, atshakuamak atshixa tuagábaki, guiyabaja guaká amak za atshál izhuka na janshizhe, atshakuamak atshixa tuñka. ¹⁴ Guatshak juldiú saná naldagáldekueki guiyaba kaltak sezhekilde kaxaldaldazhé. Naldatshak kauwizhéñgaba mitsake guiyabaja guagamak ajanashatshak, sakí jian izhoxa aldunaxa kakuega ne awatuñshixa. ¹⁵ Akze, sha ajanashatshak kauwif aldunaja “atshasúñzamak sha atshikú” kakldekshixa. Azhi janshizhe ajanashatshak aldunajañga “janshibé atshakuamak sha atshikú” kakldekshixa. Ai zhinik na, kauwizhéñgaba aldunaxa guiyabaja sakí jian izhogakue guaká kakuega ne awatuñshixa. ¹⁶ Akna, auxa zegatshak Saldiñga netshi Jateja Asukuá Duwe Jesúk zhinik káguba zhekuauxa zũngatsaldi azhi zũngatsaldakí ne zunatualdira. Atshakna jai kagik zif me atsha guakuauxa, azhi aldunaldi jañgua guakuauxa ne jiaga zũngatualdira. Akze, nas Duwe zũnekuane shalda guaxaldatshak, “ekíga zunatualdira nakldá” guakuge naldashá.

Jateja juldiúkuéki guiyaba kaxabajane

¹⁷ Guatshak maif juldiúkuañ Saldiñga netshi Jateja nauwibama Muesék guiyaba zũñkabajaneñ me, “naski Jatetshi naugakna nepanaldixa

j 2.6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 k 2.11 Dt 10.17

shakldá” jañgui, sekuazhikshiji mizhekue. ¹⁸Akze, guiyaba shi miñkaldiyaneñ zhinik na, Jateja jian izhoxa mimajañguxa miñkualdi, janshizhe atsha izhgakuxaminaka. ¹⁹Ekí auxaga miñkué itshani mizhogéñ zhinik na, axautshi sanákueki uba isé jíúñgulta tuñshakuamak Jatetshi jíúñgulta katuñshaminaka miñneka. Ekíga na, tuañ zaldi ashekuekue muñshí kakzukui namaklde katuñshaminaka miñneka. ²⁰Ekíga na, Jate shalda aksúñzekue azhi muldetua jañgua akzegazhékue Jate shalda shaxaldiyaminaka miñneka. Jinak ekí miñnegakí. Guiyaba sezheklde Jateja namaklde miñwashexaldiamak miñkabajane miñkaldé nak.

²¹Akna, maiñ axautshikue guiyaba shi miyaxaldiyatshak, ¿jinak axaldáñ shi ishkaldiyabíne sha? Maiñ “tushegasúñze” miñguagatshak, ¿jinak shi tushexalga minók? ²²Ekibeña na, “misewá naldagálde na askuildegasé” miñguagatshak jiaga, ¿jinak shi axautshi tsewa na askuieldexalga minók? Azhi kágubakueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenekue miñguldíñka miñguagatshak jiaga, ¿jinak shi ai ishkiyatenetshi juwíldi tushexalga minók? ²³Ekíga na, Jatetshi guiyaba miñkaldé shalda sekuamizhikshatshak jiaga, aija guagamak atshabíneñ zhinik na Jate aguáñ izhbashi mual atshashibiná. ²⁴Ekí miyatshéñ zhinik na Jatetshi múldigabak sezhekladamakbé: “Maiña miñgatsé na juldiú saná naldagáldekujeja Jate nalda axakuashi, aguáñ izhbashiji ashekue nakldá.”¹

²⁵Guatshak juldiú sanáke Jateja ají zunezhgakuxane ishkualdi nogakualdiamak nauwa abeñguakue zññmenamak abeñguamine, guiyabaja guagamak mizhekualdaldiák zúnake, amak abeñguamine miñkazauwaldixa. Azhi abuáke miyabeñguatshak jiaga, guiyabaja guagamak izhogakí minaldaldiák zuna, Jateja abeñguazhámíne janaña, ají naldabíne mimatualdixa. ²⁶Ne axautshi saná abeñguagáldekie niñkauwañki, guiyabaja guagamak ashekualdaldiák, Jateja abeñguane janaña ají giemikue katualdixa. ²⁷Akna abuák abeñguagáldekie guiyabaja guagamak ajanashéñ zhinik na, maiñ Jateja guiyaba mimatuñshakue miñgatsé axamindaxaldixa. Jinake naldakí. Maiñ juldiúkie abeñguamineke, guiyaba sezheklde miñkaldaldatshak jiaga, amak axatshazhámíne nak.

²⁸Akze, Jateja mieldeki juldiú saná kukane, azhi ají ne ishkualdi noxaldiamak abak abeñgua me atshéñ zhinik ají giemi tuazhaldixa. ²⁹Ekí ne, mielde naldaldí Jatetshi Aldunaja abisajañ kukshatshak zhinik na, aldéñki ají giemi, juldiú saná jana tualdixa. Akze, guiyaba sezhekldeja guagamak abeñguane azhi abeñguazháne za tuagábaki, aldunaldi abeñgui guxá jana abisajañ kukane na ají giemikue katuñka. Akna

¹ 2.24 Is 52.5

kágubakuejañki “janshizhekue tiuwi” katuakí naldaldiák jiaga, Jateja zúnake janshizhe katualdixa nzha.^m

Jateki amak za atshixa

3 ¹Ekí guaxaldatshak, ezuake ekí guakbinaka: Ake, tukí juldiú kukañkaldéñ, azhi nauwa abeñguañkaldéñ zhinik me Jateja ajjúke zúnatuazháka nake, ¿sakí shi juldiú saná nalda zúñkazauwaka na? ²Guatshak juldiú saná kaldahakna matshuwi nalda akzega ne guakldaka. Akldé akzeki, Jateja ai sanák guana ají múldigaba naldi zúñkabajane.ⁿ ³Ne anuñka nasanákujejañki Jatek sakí axajanashaldixa agabenamak axajanashazhá guanéñ zhinik, ¿Jateja sakí zúñkatshaldixa guaklde amak zúñkatshazhá gualdixa shi mijañgú? ⁴Ni mitsák ekí atshazhé naldashá. Akze, saldiñga káguba naldagálde zukuakakue naldatshak, Saldiñga netshi Jate zúnake namak za zukuaka nakna, sakí atshaldixa guagamak za atshixa. Ai shaldaga na ají múldigabak ekí sezhekldé:

“Jate, mañki sha atshixa matualdinik agatsahamak za agatsé ne axamizhaka mawatuñka nakna,
mieldeja sha atshamalde makuagatshak jiaga, sha atshabáldega mawatualdixa nakldá.”^o

⁵Naldatshak nasuñ sha atshañkaldéñ zhinik na, Jateja janshizhe zúñkatshazhá gualdiák zúñkatshakuamak zúñkatshixa kawatuñshixa. Akna ¿sakí shi guagakualdixa na? Jateja kaxañ atemajañ guiyaba zúnatuñshatshak, ¿zúnatuñshasúñzamak zúnatuñshixá shi guagakualdixa na? Ekí miñmeñkugeki kágubaja jañguakldegamak nuxa guaklduge. ⁶Ni mitsák ekí jañguakue zúñgatsaldazháka. Azhi Jateja nasuñ zúñgatsé ne zúnatuakí guashiñki, ake, ¿sakí shi saldiñga saná nahauxa míngaki kagatsaldi azhi kagatsaldakí ne katuaka na? ⁷Azhi ezuajañki ekí jiaga guagaka: “Nas naldagálde zukuakugéñ zhinik guana Saldiñga netshi Jate namak za zukuaka kágubakuek tuñshikugéñ zhinik na, Jate akldé akldénga akzamak agazukushanaka. Nakna ¿jinak shi Jate sha atshikuge nagatsaldi ne natuaka na?” ⁸Ekí namak naldaka nake, “Ake, kutámgaba kuizatshijí. Ekíki janshi zukuakualdiamak.” Ne ezuakueki sha nakuashiñga ekíga guakuge nakuaklde. Akna, Jateja ekí nakuakldekue kagatsaldi ne katuatshak kagatsahamak axakezhaxaldixa nzha.

Ni ezua sha atshagálde izhogakí

⁹Guake, ¿sakí jañguakualdixa shi na? Jateja juldiú sanákuañki ¿axautshi sanákue zhakaldak janshizhe zúnatuñka sha? ¿Naldagálde! Au miñmeyanuge, nasaná juldiúkuek, axautshi sanákuek zhualdixañgaba sha katshixa nakna, Jateja zhualdixañga zúñgatsaldi ne axazúndaka. ¹⁰Ai shaldaga na, ekí sezhekldé:

^m 2.25-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 ⁿ 3.2 Sal 147.19-20 ^o 3.4 Sal 51.4

- “Ni me jiaga janshizhe, sha atshagálde izhogazhé.
Ni ezua nuxaki ekí izhogazhé.
- 11 Jate ‘me ne’ muldetua agajienaka ni ezua naldazhé.
Ni meja e muldetua niji za izhogazhé.
- 12 Ne saldiñga Jatek axajuezhi iyajuldú guanekue.
Saldiñga kutám za atshixakue.
Akna ni me jiaga janshizhe atshiji za izhogazhé.
Ni ezua nuxaki ekí izhogazhé.”^p
- 13 “Azakuagatshake jika shuane diuwi mikzukuakuamak nusagatsaldi
za zukuakakue.
Naldagálde nuxa káguba jian agazukualdiamak za zukuakakue.”^q
- “Ekí azakuagatshakna kauwiji juáñgaldaki takbitshi kumaldauwa
suldímán akldogamakbé,
axautshi akiyasalshaldiamak za zukuakakue.”^r
- 14 “Ekí izhoshi na, azakuagauxa axautshi ‘agisa guakuéñ’ za
zukuakakue.
Axautshikue kaguldiji zhikjuizhanáaki za zukuakakue.”^s
- 15 “Káguba guaxa gundana kakzeshiñgaba, amak atshixakue.
- 16 Mani mani aldeyatshak eñka jiaga zuzusakui, kágubakue
itshanshi za neyatukakue.
- 17 ‘Sakíga ni axautshikue na señgaba zhe noxa na’ kaksúnzekue.”^t
- 18 “Ekí izhukakueki ‘Saldiñga netshi Jate axabetakue, zhema
mikizhogakue shakldá’ ajañguazhékue nakldá.”^u

Ekí sezheklde naldashá.

¹⁹Akze ekí zuñkué, nasuñ juldiú sanák Jateja guiyaba
zuñsanexaldiamak ají múldigabak zuñkabajane nak, aija sakí izhogakue
zuñmeñka. Ai zhinik na Jateja mielde agatsé guagatshak ni me ishku
akzegazháka. Akna Jateja saldiñga saná nahauxa sha atshane agatsé
axezhaka. ²⁰Akze, ni me guiyabaja guagauxa atshazhé nakna, guiyabaja
guagamak atshéñ zhinik nuxa Jateja sha atshagálde jana, janshizhe
tuazhé. Ne guiyabaki sha katshixa nuxa ne zunelzutuñshixa nakldá.^v

Duwek alduna kishatshakna Jateki janshizhe zúnatuñka

²¹Naldatshak kaigaki Saldiñga netshi Jateja jiñ zhinik sha
atshazhánkalde jana, janshizhe zúnatuñka mu zuñgisekuá guane. Aiki
guiyabaja guagamak atshakuéñ nuxa naldazhé. Ne Jateja nauwibama
Muesék, ají múldigaba naldiñga zuxaitshixakuek jalde jiúñgulde shaldaga
ají múldigabak zuñmeyá guanane. ²²Aiki, Jateja saldiñga Asukuá Duwe
Jesú zúnekuane namak ajañgui, alduna iyashixakueki sha atshagálde

^p 3.10-12 Sal 14.1-3; 53.1-3 ^q 3.13 Sal 5.9 ^r 3.13 Sal 140.3 ^s 3.14 Sal 10.7

^t 3.15-17 Is 59.7-8 ^u 3.18 Sal 36.1 ^v 3.20 Sal 143.2; Ga 2.16

jana, janshizhe katuñka. Aldéñki saná na nahauxa zhualdunañgaba zúnatuñka.”

²³ Akze, kágubak katshekuauxa ijulduni mual, sha atshál katshekue nakna, ni ezuak Saldiñga netshi Jate akaldak akzeja janshizhe izhogakue zúnajañguaneña akldañkazhá guáñkalde. ²⁴ Naldatshak Duwe Jesú sha katshixa shalda zunesabinéñ zhinik na, Jateja éegaba guañ zúnajañgui nasuñgaba ilzabiyakue zúnajañguagába, sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuñka. ²⁵ Aldéñ Asukuá ekí zunesabiyal zúñgakagatshak, eñki abi akzaldi nauwitsaldí shuigatshakna zúnekuá guane. Ekíki mieldejañki “Duweki nekuanamak shakldá” jañguatshakna, Jateja sha atshixa axabetaldiamak. Ai zhinik na, Jateki tuakuauxabe tuwi atshakuamak atshixa ne awatuñshá guane. Akze, Jateja Asukuá zunesabiyal gagagá nogueñgaki káguba sha ajanashatshak jiaga abeti, ai za kagatuagába, axañga guiyaba katuñshazháne. ²⁶ Jinake Asukuá gaxane naldakí. Kaigaki aldéñ jian atshakuamak za atshixa awatuñshaldiamak. Aldéñki tuakuauxabé za tuñka izhoshi na, mieldekie Duwe Jesú namak ajañguxakueki sha ajanashagálde jana, janshizhe katuñka awatuñshaldiamak.

²⁷ Ekí nakna, ¿guiyabaja guagamak katshéñ zhinik Jateja janshizhe zúnatune shalda shi sekuazhikshanazúnaka na? Naldagálde. Jateja ni me guiyabaja guagamak atshéñ zhinik nuxa janshizhe tuagába, Asukuá alduna kishéñ zhinik za na sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuñka. ²⁸ Akna ekí guakldazúnaka: Ni me guiyabaja guagamak atshéñ zhinik nuxa Jateja sha atshagálde jana, janshizhe tuazhé. Ezuañgabaki Asukuá alduna kishéñ za na sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuñka zúñkué nakldá.

²⁹ Azhi ¿Saldiñga netshi Jateki juldiúkuetshi Jate za izhuka shi mijañgú? Aldéñki saná nahauxatshi Jate izhukaki ¿miñnegakí shi na? Akze, juldiú naldagáldekuetshi jiaga Jate naldashá. ³⁰ Saldiñga netshi Jateki ezuamé izhogakna, juldiú saná abeñguane azhi axautshi saná abeñguazháne naldaldiák jiaga, Asukuá Duwe namak jañgui alduna ishéñ zhinik za na sha atshazháne jana, janshizhe tuñka.^x ³¹ Akna, Jateja Asukuá alduna kishéñ zhinik za janshizhe zúnatuaka nake, guiyaba jian izhoxaki ¿akzaldaksánsha guxá shi mijañgú? ¡Ekíki naldakí! Akbiñgaki Duwek alduna kishéñ zhinik guana guiyaba amak atshanazúnaka naldashá.

Abaldahámki Jate za alduna ishixa

4 ¹ Guatshak nauwisaná juldiútshi abama Abaldahám kagastuatshak, jiñ zhinik Jateja janshizhe matuwa jiúñgulde shitiyane ¿sakí

^w 3.22 Ga 2.16 ^x 3.29-30 Dt 6.4; Ga 3.20

agajañguanazunaka shi na? ² Aldéngaba janshizhe atshiji izhoguéñ zhinik Jateja sha atshagálde jana, janshizhe tunaldíñki, sekuazhikshaka nane. Naldatshak ni ji shalda Jate sekua akizhikshaka naldazhé. ³ Akze, Jatetshi múldigabak ekí sezheklde: “Abaldahámki Saldiña netshi Jateja axatshaldixa akbene namak jañguñguéñ zhinik na, sha atshagálde janaña, janshizhe tune nakldá.”^y

⁴ Guatshak mieldeki kasa izhgauwi jiba atshanega, akzabiyakue zahamak agasabiyatshak agaxauwi nuxa guazhé. ⁵ Ne mieldeki Jateja janshizhe tualdiamak kama ilshagábaki, e alduna ishaldíak, éegaba sha atshagálde jana, janshizhe tuñka. Akze, Jatejañki kutám atshixakue jiaga ekíga sha atshagálde jana, janshizhe katuaka nakldá. ⁶ Ai shaldaga na nauwibama Dabíja jiaga, Jatejañki mielde janshizhe atshixa za tuagába, éegaba sha atshagálde jana, janshizhe tuwi na, aiki zeñ jañguxa shalda ekí guashi sezheklde:

⁷ “Mielde ijulduni mual sha atshane Jateja axabetaneki zeñ naldaldixa. Ekíga na, kutám atshixakue Jateja ai agatuaksá guaneki zeñ naldaldixa.

⁸ Akze, Jateja káguba sha atshane shalda ni mitsák tuazhaldixaki zeñ naldaldixa nakldá.”^z

⁹ Ekí guakáki ¿juldiú sanákue, nauwa abeñguáñkaldekuek za ekíga zeñ naldakualdixakue, azhi axautshi saná, abeñguazhánekue jiaga, ekíga zeñ naldaldixakue shi mijañgú? Zhualduxañgaba ekí zeñ naldakualdixa. Akze, nauwibama Abaldahámki Jate za alduna isha izhoguakna, Jateja sha atshagálde jana, janshizhe tunane miñmenuge. ¹⁰ ¿Mitsák shi amak tuatoná? ¿Nauwibama nauwa abeñguñgueni azhi abeñguagáña shi ekí tuatoná? Abeñguñgueni ekí tuapanazháne, abeñguagá guana ekí tuapanane naldashá.

¹¹ Guñguenik aldiwan Jateja ají kaldé ishkualdi nogakualdiamak nauwa abeñguakue akbeyatshak amak abeñguá guane.^a Akze, nauwibamaki abeñguagá nogueña Jatek alduna isha izhoguéñ zhinik na, Jateja sha atshagálde jana, janshizhe tune awatuñshaldiamak ekí abeñguakue akbeyá. Akna mielde ekíga abeñguazhánekueja Jatek za alduna iyashatshakna, Jateja nauwibama sha atshagálde jana, janshizhe tunamakbeña katuñka. Ekí zhinik na, aldunaldíñki Abaldahám kauwijatega izhuka. ¹² Ekíga na, juldiú saná mieldekieki nauwa abeñgua za atshagába, nauwibamaja abuák abeñguagáña Jatek za alduna ishixa nanamak alduna ishixakue jiaga Abaldahám kauwijatega izhuka nakldá.

Jateja zuñmene namak kajañguatshakna kipanka

¹³ Guatshak Saldiña netshi Jateja kagik zhekuauxa nekue zeñ kajañgualdixa guakldaneki, nauwibama Abaldahám atukuakue

^y 4.3 Gn 15.6; Ga 3.6 ^z 4.7-8 Sal 32.1-2 ^a 4.11 Gn 17.10

juizhiñga bieni jana iyapanaldixa akbenane. Ekí akbeneki guiyaba jian izhoxa nauwibama Muesék agenaldixaja guagamak izhonéñ zhinik ekí ipanaldixa akbeyazhá guane. Ne sakí zhinik ekí ipanaka naldakí. Jateja nauwibamak janshizhe axatshaldixa akbeyatshak, “nakbeyanamak naxatshaldixa shakldá” jañgui, alduna ishiñguakna Jateja sha atshagálde jana, janshizhe tune nak.^b ¹⁴ Akze, guiyabaja guagamak izhukakue za Jateja janshizhe zuñkatshaldixa zuñmene iyapanaka guashiñki, ake, Jatek alduna ishakue niñkauwañki akzaldaksá guaka. Ekibeñga ake, Jateja nauwibamak janshizhe axatshaldixa akbenane jiaga akzaldaksá guaka.^c ¹⁵ Jinake guiyabak zhinik za zeñ zunajañguazhé naldakí. Guiyabaja izhogakue zuñmeyauxabé atshakí naldakualdiake, Jateja kaxañ atemajañ guiyaba zunatuñshaldixa nak. Akze, guiyaba zuñkaldaldakí guashiñki eñkán ijulduni mual kakuxá zegazháka naldashá.

¹⁶ Akna Saldiñga netshi Jate alduna isha guakualdiakna, nauwibamak janshizhe zuñkatshaldixa akbenane ipanakualdixaga. Jinake naldakí. Jatejañki éegaba guañ zunajañgui amak zuñkatshaldixaga jañguane nak. Akze, juldiú sanákue guiyaba zuñkaldé, azhi axautshi saná kaxaldaldazhékue jiaga, nauwibama Abaldahámja Jate za alduna ishanamak ishakualdiake, aldunaldiñki Abaldahám nauwijatega izhuka.^d Akna, saldiñga ají sukua nekaldekuañ “Jateja nauwibama janshizhe axatshaldixa akbenanamakga zuñkatshaldixaga shakldá” zuñkualdaka. ¹⁷ Jateja nauwibamak ekí akbeyaté sezhekldane: “Mañki matshuwi saná tshate mizhokshaldikue ni mezhgakukú.”^e Ekí akbeyatshakna nauwibamaja “nakbenamak naxatshaldixaga shakldá” jañgui, alduna ishane. Akze, Saldiñga netshi Jateki káguba shuane mokue be izhokshaka, jigaba naldazhé jiaga nalshaka alduna ishane nakldá.

¹⁸ Guatshak Jateja ekí axatshaldixa akbeyatogatsake, nauwibama somá axaldegazhákldegeñ itsék guatshak jiaga, “sakí mi somá naxaldeksakldék” jañguagába, “Jatejañki amak naxaldeksaldixaga shakldá” jañgui, jiaktú za izhonane. Ekí izhoguéñ zhinik na, Jateja “mitukuakue zuxaita zalda migiltekshaldikue niyó”^f akbeyanamakga matshuwi sanákuetshi ajate nek guanane. ¹⁹ Aldéñki amak axatshaldixa jiaktuatogatsake, abuáke shuane jana duebaldeshiñgaba, anuñka 100 kagi itsegatoguéñ, aseyá Saldaki somá axaldegazhákldegeñ zuxaitá giemi guanane. Ekí tuatshak jiaga, Jateja somá axaldeksaldixa akbene za namak jañgui, abá naldakí agatsauxa alduna ishiji izhonane.

²⁰ Ekí jiaktuwi izhoguéñ, ni mitsák mozhua mozhua akldeshi “naxaldeksakldegamak ne” jañguagábaki, Jate za akldé akldéñga alduna ishiji izhone. Aldéñki Jateja somá axaldeksaldixa shalda

^b 4.13 Gn 17.4-6; 22.17; Ga 3.29 ^c 4.14 Ga 3.18 ^d 4.16 Ga 3.7 ^e 4.17 Gn 17.5
^f 4.18 Gn 15.5

“zeñ nzhakldék” za akbeji izhogatoguéñ, ²¹ “Jatejañki nakbenamak naxaldekshaka auxaga kama axaldé shakldá” jañgui za alduna ishiji izhone. ²² Ekí alduna ishixa tuatshakna Jateja sha atshagálde jana, janshizhe tune. ²³ Ekí nauwibama “Jateja sha atshagálde jana, janshizhe tune”^g guashi sezhegatshak, e shalda za guashi sezhegagháne. ²⁴ Ne nasuñ “Jateki Asukuá nauwiji Sáñkalda Duwe Jesú shuigueni izhgaldakshá guane shakldá” kajañguxakuñ jiaga, Jateja ekíga sha atshazháñkalde jana, janshizhe zunatualdixa guashi sezhekldane. ²⁵ Akze, Duweki sha katshixa shalda zunesabiji shuixaldiamak aké guane. Ekí shuiguenik Jateja sha atshazháñkalde jana, janshizhe zunatualdiamakna mokue izhgaldakshá guane nakldá.^h

Duweki Jate na señgaba zhe zunaldokshixa

5 ¹ Akze, Duwe Jesú namak jañgui alduna kishéñ zhinik na, Jate sha atshazháñkalde jana, janshizhe zunatuñka. Akna nauwiji Sáñkalda Duwe zunekuanéñ zhinik na, Ajate na señgaba zhe kalduka. ² Akze, Duwe Jesú juwí zuiñgakpeshi guxá jana zuiñkatshanéñ zhinik na, Jateki mitsá éegaba guañ zunajañgual za nuká zuiñneshi na, eñkán za kama gúxañkalde kizhuka. Ekí noshi na, “Saldiña netshi Jateja ají muñshí zaldaba zunatuñshaldixaga shakldá” jañgui, zeñ zuiñneshi jiaktuál za nogakualdixa. ³ Ekí zuiñkatshaldixa shalda za zeñ itshanagábaki, nasuñ Duwe ipanañkalde shalda jibañ katuwéñ jiaga zeñ zuiñneshi kizhuka. Jinake ekí zuiñnegakí. Ekí jibañ tuañkaldoxaldiéñ na, abá naldakí abeti izhoxa shitiyakualdixa zuiñkué nak.ⁱ ⁴ Amak abá naldakí abeti kizhogéñ zhinik na, Jate aldéñ akldunamak kizhuka kaldé zunatualdixa. Akna “Jateja janshizhe zuiñkatshaldixa zuiñmene zuiñkatshaldixaga shakldá” jañgui jiaktuwi za kizhuka. ⁵ Ekí janshizhe zuiñkatshaldixa jiaktuañkaldogatshak, ni mitsák axesé nuxa jiaktuatoñkalde zegazhíta zuiñkué. Jinake ekí zuiñkualdakí. Jatejañki ají Alduna nasuñldi izhoxaldiamak zuiñgenek na mitsá zunezhgajañguiñgaba izhuka zuiñwashekuxa nak.

⁶ Guatshak nasuñgaba ishkualdasúñ atuiwi katshekualguéñ, Duwe Jesúki sha katshixakuñ zunekualdaldiamak Jateja shuigakue jañguanalgueñ niuwañki amak nauwitsaldí shuizhá guane.^j ⁷ Akze, janshizhekue shalda shuigaxañ akegakakuega naki ni me naldakí. Azhi ezuaq ska zuxaita janshizhe za izhuka shaldaki shuigaxañ akegaka na. ⁸ Ne Saldiña netshi Jateja aldéñ zunezhgajañguxa zunake ekí zunatuñshixa: Nasuñki sha atshiji katshekualgué jiaga, Asukuá Duwe Jesú Zunekualka nauwitsaldí shuizhá guane naldashá.^k

^g 4.23 Gn 15.6 ^h 4.25 Is 53.4-5 ⁱ 5.3 St 1.2-3 ^j 5.6 1Pe 3.18; 1Kt 15.3 ^k 5.8 Jñ 3.16; 1Jñ 4.10

⁹Ekí Asukuá Duweki abi akzaldi nauwitsaldí shuizhá guanéñ zhinik na, Jateja janshizhe, sha atshazháñkalde jana z̄natsuñka. Ekí ne, akldé ne míñgaki, aldéñ káguba kaxañ atemajañ guiyaba tuñshaldieñ ldiuwañ zegatshak, “ekí guiyaba tuakuek Duweki nazikualdaldixaga shakldá” muldetua zuñkué nakldá. ¹⁰Jinake naldakí. Axañgaki Jate zuñguldíñka izhoxañkaldoguéñ, aldéñga nasuñ na mokue ishkalbaldexaldiamak Asukuá nauwitsaldí shuixal gaxá guane nak.¹ Ekí ne z̄neshkabakuanekuañ míñgaki, Duwe shuiguenik mokue izhgate, be izhukaki “auxa zegatshak guiyaba tuakuek nazikualdaldixaga shakldá” muldetua zuñkué. ¹¹Alde shalda za zeñ itshanagába, nauwiji Sáníkaldá Duwe Jesús nauwitsaldí shuanéñ zhinik na Saldíñga netshi Jateja aldéñ na muldetua z̄neshkabakuá guane shalda jiaga zeñ kitshanka naldashá.

Adáñ zuñkuldiyane, Duwe Jesúki z̄nekuane

¹²Akze, kasak zalda sigí ezuamé nauwibama Adáñ sha atshiñguéñ zhinik na, káguba saná nahauxa sha atshixagaba alditshigapanane. Ekíga na, nauwibama sha atshiñguakna shuigakue agatsalguamak, saldiñga káguba sha katshixa shalda shuigakue z̄ñgatsé nitshigapanane.^m

¹³Guatshak Jateja jian izhoxa guiyaba nauwibama Muesék z̄ñkabajagá nogueña jiaga, káguba sha atshijiñga ashekuanane. Naldatshak guiyaba kaxaldaldazhé nalgua, guiyabak zhinik kagatsaldi ne kawatuazhé nane. ¹⁴Naldatshak nauwibama Adáñ zhinik nauwibama Muesé izhoguéñ yo, saldiñga sha ajanashiji za ashekualguakna shuigakue kagatsalguamak ashuanane. Amak sha ajanashatshak, nauwibama Adáñ Jateja ezua axatshakue akbene nalgué amak axatshazhá guanamak agatsaldi sha ajanashazhá guanekue jiaga ashuizhañga guanane.ⁿ

Guatshak nauwibama Adáñ zhinik saldiñga sha atsha, shuixa nitshigapananamak, aldiwan naxaldixa nalgueki Duwe Jesús ixagabaldekldeñ zhinik janshizhe atsha nitshigapanane. ¹⁵Akze, nauwibama Adáñ sha atshák ijuldune na, Jateja éegaba guañ z̄najañgua na, zhuajana agatsaldazhé. Sigí ezuamé naldi, sha atshiji, ijuldunguéñ zhinik na, saldiñga ijulduñkalde shalda shuigakuegaba z̄ñgatsegapanane. Ekí ne akldé ne míñgaki, Jate éegaba guañ z̄najañgui na, Asukuá Duwe Jesús ixagabaldeklde ezuamék zhinik saldiñga z̄xaita zalda éegaba janshibé z̄ñkatshiji nitshigapanane. ¹⁶Akze, ezuamé sha atshane na, Jateja éegaba guañ z̄najañgua nañki izhguashasá sha agatsé. Ekí ezuamé sha atshiñguéñ zhinik saldiñga amak sha atshiji katshekualdapanguakna, Jateja guiyaba tuakue z̄ñgatsé axaz̄ndagapanane. Amak sha atshijiñgaba katshekualdatshak jiaga, Jateki éegaba guañ z̄najañgui z̄nekuanéñ zhinik na, sha

¹ 5.10 2Kt 5.18-20 ^m 5.12 Gn 3.6-19 ⁿ 5.14 Gn 2.16-17; 3.11-12

atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuwa jiúñgulde zúnatuñshane.

¹⁷Akze, ezumé ijulduni, sha atshiñguéñ zhinik guana saldiña shuigakuegaba zuñgatsaldapanane. Ekí ne akldé ne míñgaki, Jate zuxaita éegaba guañ zúnajañgui na axaldáñ ilzabiyakue zuñshishagábaki, zuñkabeti, sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuwa jiúñgulde naldapanane. Akna mieldeki Duwe Jesú ezumé ne zúnekuane namak jañgui ipanañkaldekuañki aldéñ na saneshi abisajañ izhoshiña zúnezhokshapanane nzha.

¹⁸Akze, nauwibama Adáñ ezumé ijulduni, sha atshiñguéñ zhinik na, káguba saná nahauxa guiyaba tuakue agatsé axakeyaldagapanane. Ekibeña na, Duwe Jesú ezumé ne zúnake Ajateja shuigakue jañguanalgumak axatshakue agatsahamak atshiñguéñ zhinik na, sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuwa naldapanane. Ai zhinik saldiña káguba izhoshiña izhoxa jiúñgulde naldapanane.^o ¹⁹Akze, ezumék Jateja atshakue akbene amak axatshazháñ zhinik na, saldiña sha atshixagaba nitshigapanane. Ekibeña na jia, ezumék Jateja axatshakue jañguanalgumak axatshiñguéñ zhinik na, matshuui nekué sha atshazháñe jana, janshizhe katuaka nitshigapanane.

²⁰Guatshak káguba mitsá sha atshijiñgaba ashekue kezgastuñshaldiamak, Jateja guiyaba jian izhoxa zuñkabajanane. Naldatshak kágubaki akldé akldéñga sha ajanashatshak, Jate zúnake zuxaita zalda akldé akldéñga éegaba guañ zúnajañgualga za izhuka. ²¹Ekí zúnajañgui na, axañki sha atshája zuñsaneshi saldiña sha katshixa nalguák shuigakuegaba zuñgatsé nitshigapananamakbeña, Jate éegaba guañ zúnajañguxaga za zuñsaneshi, nauwiji Sáñkalda Duwe Jesú zúnakuanéñ zhinik sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuwa nitshigapanane. Ai zhinik na jékaldaxa izhoshiña zúnezhokshataná nakldá.

Sha katshixaki mashakue

6 ¹Ekí nakna ¿sakí shi akldé guagakue na? Nasuñ sha katshatshak Jate éegaba guañ zúnajañguxa nakna, akldé akldéñga guañ zúnajañgualdiamak ake, ¿sha atshalga nogakue shi zuñgatsá? ²¿Ekíki naldazháka! Akze, ezua shuane sha atshája aksanegaksánamakbe, zuñsanegaksá guane itshanakue zuñgatsé. Akna, ¿sakí shi sha atshalga izhogakualdixa na? ³¿Ekí miñsúñ shi naldaka na? Duwe Jesútshi nekalde awatuñshakualdiamake, nik zúnajaukshatshake, sakí kizhuka naneki Duwe nañga shua guáñkalde jana kaldé. ⁴Akze, nik zúnajaukshatshake, Duwe shuane abegatshaga e na zúnabexá guane zhuxaña kaldé kitshanka. Ekíki Jateja Asukuá shuiguenik ají

kama zuxaita nek mokue izhgaldakshanamakga, aldunake abisajañ izhogakualdiamak.^p

⁵Guatshak Duwe Jesú shuigatshaga aldéñ na shua guáñkalde zhuxañga kaldé nake, “Aldéñki shuigueni Ajateja mokue izhgaldakshanamakga, nasuñ jiaga abisajañ zunezhokshixa shakldá” muldetua zuñkué. ⁶Akze, ekí jiaga zuñkué: Axañgaki sha atshindana zuñzekaja za zuñsaneka kizhogué, Duwe kaldixa axaldi shuigatshaga, nasuñ jiaga sha atshiji izhoñkaldaneki shuizhá guáñkalde zhuxañga kaldé. Ekíki aldéñki sha atshák zunebesanshi na, etshi nashi naldaldazuñsáni, sha atshalga nogakue zuñgatsaldaksá gualdiamak.^q ⁷Akbiñgaki ezua shuigatshake sha atshindana akzekaja aksanegaksánamakbe, sha atshindana zuñzeká zuñsanegaksá guane nak.^r

⁸Kaiga zunake Duwe Jesú shuigatshaga e nañga shua guáñkalde zhuxañga kaldahakna, “E nañga abisajañ izhogakualdixa shakldá” kajañguxa. ⁹Akna ekí zuñkué: Duweki shuiguenik Ajateja mokue izhgaldakshá guane nakna mokue shuigazhíta. Jinake naldakí. Shuixaja uldeyazháka nak. ¹⁰Akze, Duweki átsuameñga shuigatshaga, sha atshá guañkaldauxa zunesabiyaldiamak shuizhá guane. Ne kaiga zunake Jate akldé akzamakga akzukuualdiamak za izhuka nakldá.

¹¹Ekibeñga na, shuane sha atshája aksanegaksánamakbe, Duwe ipanañkaldekuañki “sha atshá zuñsanegazhaldixa shakldá” itshanakue. Ne “Duwe Jesú ipanañkaldéñ zhinik na, Jate akldé akzamakga akzukui, abisajañ axazauwakuualdiamak za kizhuka shakldá” itshanakue zuñgatsaldashá. ¹²Ekí nakna, abuák sha atshindana miñzeká miñsanegazhaldiamak za itshanakue. Ni sha atshindana miñzegamak atshabináldi. ¹³Ekibeñga na, mimijí abuák zalda miñkazauñkakue shanek jiba miñmeyaldiamak akegagábaki, Saldiñga netshi Jatek na miñgatsauxa miyakexaldí.^s Akze, aldunake shuamine jana namine ne, Jatega abisajañ mimezhokshatuka nakna, mimijí abuák zalda miñkazauñkakue janshizhe, jian atshakuekgaba jiba miñmeyaldiamak ek za miyagexaldí. ¹⁴Akze, sha atshindana miñzeká miñgubiyaksá guane nakldók. Jinake naldakí. Axaldáñ mishkualdaldiamak jian izhoxa guiyabaja guagamak atshakue miñgatsaldaksá guane. Ne Jate éegaba guañ mimajañguxaga za miñsaneshi na, sha atshindana miñzeka miñgubiyazhaldiamak miñgaunexalga izhuka nak.

Jatek za axazauwakue

¹⁵Ekí nakna Jate éegaba guañ zunajañgui, zunekuanéñ zhinik na, ishkualdakuualdiamak guiyabaja guagamak atshakue zuñgatsaldaksá guake, ¿janshibeñga shi sha atshakuualdixa na? ¡Ekí naldazháka

nakldá! ¹⁶ ¿Ekí miñsúñ shi naldaka na? Maiñ sáñkalda izhgite, amak miyaxatshaldiamak aik aké miñgualdiake, etshi nashi nuxa mizhekualdaldixa. Akna mieldekueki sha atshák miyakexaldiák ake, shanetshi nashi nuxa mizhekualdatshakna, Jatek zúnake agajué izhoshi, shuigakue miñgatsaldaldixa. Ekí ne, Jate izhogakue mimajañguxak miyakexaldiakna, ají nashi mizhekualdatshak jian, atshakuamak atshiji za mizhekualdaldixa. ¹⁷ Ne, axañgaki sha atshá miñsaneshi, aitshi nashi mizhekualguéñ, namaklde shi miñkaldiyatshak, miñgatsauxa ai shizhiyak amak axatshiji zhekualdapanamine. Ekí atshamine shalda Jatek “zeñ nzhakldék” akbeñkuge. ¹⁸ Akze, Jateja sha atshátshi nashi za mimatshekualdaksánsha guanéñ zhinik na, jian atshátshi nashi niñkauwañki zhekualdashibiná.

¹⁹ Guatshak káguba minák aldunaldi zalda auxaga miñgajienazháka nakna, minukaldiamake nashi atshixa shalda miñmeyatokuge. Axañki abuák zalda miñkazauñkakue sha atshátshi nashi minaldaldiamak miyakeguakna, akldé akldéñga nusagatse, sha atshijiñgaba za izhominane. Ne kaiga zúnake abuák zalda miñkazauñkakue jian atshátshi nashi minaldaldiamak miyakexaldí. Ekíki Jatek akldunamak ají giemikue za mizhekualdaldiamak.

²⁰ Akze, axañki sha atshátshi nashi mizhekualguéñ, jian atshakuamak atshá niñkauwañki miñsanegazhé nane. ²¹ Ekí izhoxabinoguéñ, ¿sakí miñkazauwane shi mitú? Kaiga zúnake ekí zhekuaminane jiwak miñzukui. Akze, ekí atsháki shuigakue, Jatek agajué za noxa mauldeyakue. ²² Ne kaigaki Jateja sha atshátshi nashi mimezhogaksánsha guanéñ zhinik na, ají nashi niñkauwañki izhogapanamine. Ekí izhoxaki ekí miñkazauwaldixa: Ají giemikue izhogakue mimajañguamak mizhekualdaldieñ, aldéñ nugeñka izhoshiñga mimezhokshaldieñka mimauldeyaldixa. ^t ²³ Akze, mieldeki sha atshál za izhoxaldiák, ilzabiji mual shuigakue, Jatek agajué nogakue agatsaldataná. Ekí ne, Saldiñga netshi Jateki éegaba guañ zúnajañguéñ zhinik na, mieldejañki Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú Zúnekualka ipanatshak, aldéñ nugeñka izhoshiñga izhokshataná nzha.

Duwe Jesútshi nekalde

7 ¹ Gajakue, guiyaba jian izhoxa miñkuekuañ, ¿ekí miñsúñ shi na? Guiyabaki be kaldogéñ za na zúñsanegaka niuwi axaldé. ² Ekibé na, ezua munzhija asewá beñga nogeñgaki, e za axaldaldi izhogakue agatseka. Nanaldixa ishuiyatshak zúnake, guiyaba e za axaldaldakue guakaja aksanegaka niuwi axaldaldaksá guxa. ³ Akna munzhi asewá ishuiyagá noxaldieñga axautshi guxa gualdiák guashiñki, aiki asewá

^t 6.21-22 Pr 12.28

naldagálde na askuildeshi atshixa akuaka. Ne aseyá ishuá naldaldiák, guiyaba ekí guakaja aksanegaksánka nak axautshi gugaka. Amak gugatshak, aiki aseyá naldagálde na askuildeshi atshane naldazhaldixa.

⁴Gajakue, ekíga na axañgaki guiyaba za zuñsaneka kaldalgué, Duwe Jesú shuigatshaga e nañga shua guáñkalde zhuxañga kaldé. Ai zhinik na, guiyaba za zuñsanegaksánka nak axautshitshi nekldazunaka. Akna, Duwe shuane nalgué mokue izhgatenetsi kaldahakna, e za zuñsaneka.^u Ekíki Jate zúnajañguamak jian kizhogéñ zhinik na, e za akldé akzamakga akzukuakualdiamak. ⁵Axañki sha atshindana zuñzeka za zuñsaneshi izhoxañkaldoguéñ na, guiyaba jian izhogakue zuñwashegatshak míngaki akldé akldéñga sha atshindana zuñzukuxa nane. Ekí zuñzukui kutám za katshiñguakna shua guáñkalde jana, Jatek agajué izhoñkaldane. ⁶Ne kaiga zúnake Duwe shuigatshaga, e nañga shua zhuxañga guáñkalde nak, guiyaba za zuñsanegaksá guane. Akze, axañki guiyaba sezhekldēja Jatek axazauwakue zuñmeyatshak, egaba “atshakue nagatsahák sha atshikú” zuñneshi za amak katshixa nañkalde. Ne, kaiga zúnake Jatetshi Aldunaga Jatek axazaundana zuñzukui, zuñgaunegatshakna, aldunaxa zhinik abisajañ kaxazauñka naldashá.

Sha atshindana zuñzeká na kaukshakue

⁷Ekí guiyaba jian izhoxaja sha atshindana zuñzukuxa miñmeyaldatshake, ¿guiyabaki shane ska mijañgualdí? ¿Ekíki naldazháka! Akze, sha atshaldatshak guiyabaja guana “aiki sha atsha nakldá” nakwashekuakí guashiñki, naksúñ naldaka. Ekíga na, “axautshitshi numa mijí naldakue jañguasúñze nakldá” nakwashekuakí guashiñki ake, aiki sha atshiji ne nakualdazháka nane. ⁸Naldatshak guiyaba atsha nexaldixaja ekí atshasé guagatshak míngaki, sha atshájaníki akldé akldéñga axautshitshi numa nají naldakuegaba nakzukuapanane. Ne guiyabaja ji atshasúñze zuñmeyakí guashiñki, guagazhámak sha atshindana zuñzukuazháka naldashá.

⁹Axañgaki guiyabaja sakí guaká nakualdakíñga nalgukueñki ijanagába, janshibé izhokuge nane. Ne guiyaba atsha nexaldixaja sakí jian izhogakue guaká nukaldatshak zúnake, ake, sha atshikuge ne nakldegatshakna, Jatek agajué izhokugé, shuigakue nagatsé jiaga nakldék guane. ¹⁰Akze, guiyaba amak axatshikugéñ zhinik Jate nezhokshiñga nezhokshaldixa jañguge nane ne, aija míngaki Jatek agajué izhokuge nakldekshá guane atunuge. ¹¹Akze, sha atshindana nakzekaja “guiyaba atsha nexaldixa amak atshaldatshakna izhoshiñga nezhokshaldixa” naldagálde nuxa jian nakzukuatshak, ai guiyabak zhinikga Jatek agajué nezhokshá guane.”

¹²Guatshak Jateja naldi nauwibamak guiyaba zuñkabajane nak janshizhe, ni nauwa shane axaldaldazhé. Ekíga na, guiyaba atsha nexaldixaki

^u 7.4 Alm 6.3-11 ^v 7.7 Ex 20.17; Dt 5.21 ^w 7.11 Gn 3.13

janshizhe, atshakuamak za zuñsaneka naldashá.^x ¹³ Guiyaba ekí janshizhe naldatshake, ¿ejíé shi Jatek agajué nezhokshaka na? Ne guiyaba aldéñgabaki Jatek agajué zunezhokshazháka. Akze, guiyaba atsha nexaldixa janshizheja ji atshasé nakbeyatshak akldé akldénga ai atshindana nakzegéñ zhinik guana, sha atshaldatshak Jatek agajué izhokuge. Ekíki guiyabak zhinik na sha atshákí “shane giemi ne nakbatú” nezhgastuñshaldiamak.

¹⁴ Akze, guiyabaki Jatejaña ají Aldunak zhinik nauwibamak zuñkabajanane zuñkué. Ekí ne, nas káguba gata nuxa naugakna sha atshindana nakzeká naksanegéñ zhinik na, aítshi nashi nuxa izhokuge.

¹⁵ Akna nas atshikuge “sakíga ni ekí atshikú” nagajienakí. Akze, ji jian ne atshaldikue jañgualdatshak jiaga, amak atshagábaki, shane naguldiji atshasúñ nakzeká niñkauwañki atshikuge.^y ¹⁶ Ekí atshasúñ nakzeká atshaldatshakna, “Jatetshi guiyabaki janshizhe, namaklde ne nakbatú” nakldeka. ¹⁷ Ekí atshasúñ nakzeká atshaldatshakna, nas axaldáñ atshakí naldaldatshak, sha atshindana nakzeká nasldi izhukaga guana ekí natshishixa. ¹⁸ Akze, sha atshindana nakzeka izhokugakna, nají gatake ni ji janshizhe naxaldaldazhé ilzütunuge. Jinake naldakí. Naski janshizhe atshindana nakzegatshak jiaga, amak atshazhánaka nak. ¹⁹ Akze, janshizhegaba atshindana nakzegatshak jiaga, amak atshagábaki, atshasúñ nakzeká shane niñkauwañki atshál izhokuge. ²⁰ Ekí sha atshasúñ nakzeká atshaldatshakna, nas axaldáñ atshakí naldaldatshak, sha atshindana nakzeká nasldi izhukaga guana ekí natshishixa nakldá.

²¹ Ekí nakna janshizhe atshindana nakzegatshak guana, sha atshindana nakzekája atshazhaldikuamak nagitamakuxa ne ilzütuñkuge. ²² Akze, aldunaxa abisajañ kukanugéñ zhinik na, Jatetshi guiyaba muldetua naklduni axatshindana nakzeka. ²³ Naldatshak jiak, ezua kamaki gatak naksanegatshak aldunake jian izhokldana nakzeká kaugakshiji nagitamakuxa. Ejié kamaki nagubiji, sha natshishatshake sha atshátshi nashi nuxa nezhokshixa.

²⁴ Akna ekí iljankuge: “Wau wau wau, nas sha atshindana nakzeká Jatek agajué nezhokshazhaldiamake, ¿meja aik nebesanshaldixa ne?” ²⁵ Naldatshak nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúki zunekuanéñ zhinik na au shane zuñsanekak zunebesansha guane nakna, Jatek “zeñ nzhakldék” akbeji ni izhokú.

Akna nasga nají aldunake Jatetshi guiyabaja guagamak izhokldana nakzegatshak, jiak sha atshindana nakzekája nagubiji, naksanexalga nuka nakldá.

Jatetshi Alduna zuñsanegamak izhogakue

8 ¹ Guatshak ekí sha atshiji kizhogué jiaga, Duwe Jesú zunekualdi ají zunaldekshanéñ zhinik na, Jateja ni mitsák guiyaba tuakue zuñgatsé

^x 7.12 1Tm 1.8 ^y 7.15 Ga 5.17

axazundagazhíta nakldá. [Akze, sha atshindana zuñzeká zuñsanegamak izhogagába, Jatetshi Alduna zuñsanegamak zúnake kizhukakuañ.]

² Akze, Duwe Jesú namak jañgui kipanatshakna, Jatetshi Alduna abisajañ zúnakukshaneki sha atshindana zuñzeká za zuñsaneka nanek zúnebesanshá. Ai zhinik na, aldunaldi shua gaxuxá jana Jatek agajué izhogakue jiaga zuñgatsaldaksá guane nakldá.

³ Guatshak guiyabaja guagamak izhogakualdiamak kama kilshatshak jiaga, sha atshindana zuñzekága zuñgubiji, amak atshazhánazúnaka. Ai zhinik na guiyabaga sha atshindana zuñzekák zúnebesanshazháka nalgué, Jate zúnake amak zuñkatshá. Akze, Asukuá giemi kagik gagatshak nauwijanameña abuák sha atshindana akzegaka kukane nalgué, aija agubiyazháne. Akze, Jateja sha atsha shalda zúnesabiyaldiamake Asukuá shuixal gagatshak, eñki sha katshixa shalda nauwitsaldí agatsé axezhashi guiyaba tuñshá. Ai zhinik na, shanek zúnebesanshá guane. ⁴ Ekíki ají guiyabaja jian izhogakue guagamak izhonazúnaka naldakualdiamak. Akze, nasuñ sha atshindana zuñzeká zuñsanegamak izhogagába, Jatetshi Alduna zuñsanegamak zúnake kizhuka nakldá.

⁵ Guatshak mieldekue sha atshindana kakzekája kaksanegamak ashekualdatshak, sha atshindana kakzeká za alduna ikauwi izhukakue.^z Ne mieldekue Jatetshi Aldunaja kaksanegamak izhukakue zúnake “Jatetshi Aldunak akldunamak izhoxaldikue shakldá” za alduna ikauwi izhukakue. ⁶ Akze, mieldekueki sha atshindana kakzeka za ijaná ashekualdaldiák, shua guxá jana Jatek agajué za izhogatanákue. Ekí ne, mieldekue Jatetshi Aldunaja kaksanexaldiamak za ijaná ashekualdaldiák zúnake, aldunaxa señgaba kakzeshi, abisajañ izhoshiña kezhozhshataná nakldá.^a ⁷ Mieldekueki sha atshindana akzeká za alduna ikauwi ashekualdaldiák, Jate kaguldiji za izhukakue. Akna Jateja guiyaba jian izhoxa zuñkabajaneja guagamak atshakue ajañguakí, ni amak ajanashazhákakue. ⁸ Ai zhinik na, sha atshindana kakzekája kaksanegamak izhukakueki Jatek akldunamak izhogazhákakue nakldá.

⁹ Ne nasuñki sha atshindana zuñzekája zuñsaneklde izhogakue zuñgatsaldaksá guane, Jatetshi Alduna zuñsanegamak izhonazúnaka. Akze, Jatetshi Aldunaki nasuñldi izhogák, e zuñsanegamak na izhonazúnaka. Guatshak mieldejañki ai Alduna Duwe Jesúja zuñgene ipanazháneki Duwetshi negazháne nakldá. ¹⁰ Guatshak nasuñki sha katshixa nakna, nauwiji abuáke shuigakualdixaga. Ne Duwe kipanatshak aldéñki nasuñldi izhogatshakna, Jateja sha atshazhánkalde jana, janshizhe zúnatuweñ zhinik na, aldunaxa zúnake abisajañ be izhogakualdixa.^b ¹¹ Akze, Jateja Asukuá Duwe Jesú shuiguenik mokue

^z 8.5 Alm 7.14-25 ^a 8.6 Ga 5.16-25; 6.8 ^b 8.10 Ga 2.19-20; Ep 3.17

izhgaldakshane. Akna ají Alduna nasuñldi izhogatshak, eñkán zhinik aldéñ Asukuá izhgaldakshanamakbeña, shuigakualdinik abuá jiaga abisajañ be zunezhokshaldixaga nzha.^c

¹² Ekí nakna, gajakue, Jatetshi Alduna zuñsanegamak za izhogakue zuñgatsakna, sha atshindana zuñzeká zuna zuñsanegamak izhogakue zuñgatsaldakí giemi nakldá. ¹³ Azhi sha atshindana miñzekája miñsanegamak mizhekualdaldiák zúnake, shua miñguxá jana, Jatek agajué za mizhekualdataná. Naldatshak Jatetshi Aldunak zhinik na sha atshindana miñzegamak izhoxa majiña, maja miñgualdiák zúnake, Jateja izhoshiña mimezhokshataná nzha.

¹⁴ Akze, Jatetshi Alduna za zuñsaneka kaldekuañki Jatetshi sukuakue giemi kaldé nakldá. ¹⁵ Jinake ekí zuñkualdaka naldakí. Jateja ají Alduna zuñgegatsak, sáñkaldaja ají nashi zhe akzukuamakbe aldéñ zhe zuñzukualdiamak zuñgegazháne. Ne, ají Alduna zuñgegatsak ají sukuakue giemi zunaldekshane. Akna eñkán zhinik nasuñ Saldiña netshi Jatega, “Abba,^d Najaté” kaxaldeka. ^e ¹⁶ Akze, nauwiji aldunaxaki “Jatetshi sukua sha nakú” zuñnegamakga Jatetshi Aldunaja jiaga zuñnekshixa nakldá. ¹⁷ Ekí Jatetshi sukuakue giemi kaldahakna, Jateja Asukuá Duwe Jesú bieni agenamakga zuñgeshi, janshizhe zuñkatshaldixaga. Ne amak zuñkatshagá nogeñgaki, Duwe guiyaba tuatonamakga tuakue zuñgatsé. Ekíki Duwe jékaldaxa muñshí zeñka izhogamakbeña, e na izhogakualdiamak.^f

Niuwizhíne muñshí zeñka izhogakualdixa

¹⁸ Guatshak jai kizhogeñgaki guiyaba tuakue zuñgatsaldatshak, ai za ijaná nogakue zuñgatsaldazhé tuñkuge. Ekí ne, izhguashasá akzeki niuwizhíne Jateja zuxaita zalda muñshí zeñka za zunezhokshaldixa nakldá.^g ¹⁹ Akna Jateja jika zhekuauxa gauwanekueja Jatetshi sukua nekaldekuañki saldiñgak mu agisekualdixa ldiuwañ “¿mitsák zexaldixa ne?” ajañgui jiyagatuwiñgaba zhekuekue. ²⁰ Akze, Jatejañki saldiña jika gauwatshak sakí naldaldixa janaktungalguauxabé gauwane nalgué, amak eñka akldañkagáña nusaldék.^h Ekí nusaldegatshak gauwanekuegaba ishkiyaldusaldexaldixa ajañguazháne ne, Jatejaña na jañguanamak nusaldexaldiamak ibesá. Ai zhinik saldiñgaja ekí jañgui jiaktualdiamak: ²¹ Jika gauwanauxa nusaldekldekue nanaldixa jiaga, Jateja nusaldexak zhinik kezhokshaksánshi, ají sukuakue janshizhe kaxatshiji, muñshí zeñka kezhokshaldiamakbeña kezhokshaldixa ajañgui jiyagatuwi ashekualdaldiamak.

^c 8.11 1Kt 3.16 ^d 8.15 “Abba”ki ebeldeyuk ezua sukuaja ajate muldetua izhgajañguxa axaldegakldegamak. ^e 8.15 Mlk 14.36; Ga 4.6 ^f 8.15-17 Ep 1.11; Ga 4.5-7
^g 8.18 2Kt 4.17 ^h 8.20 Gn 3.17-19

²²Ne amak kaxatshagá nogeñgaki, Jateja gauwanauxa nekue munzhi somája mugatogéñ ishkauldá noshi, “mijá somá naxaldiéñ zegakuéñ” jañgui jiaktuamakbe, Jateja janshizhe kaxatshaldiéñ ldiuwañ “mijá amak zuñkatshakuéñ” kaiga yo jiyagatuwi ashekue. ²³Ekueja za ekí jiaktuatogakí. Ne nasuñ jiaga ishkauldá noshi, “Jateja ají sukua giemi zunezhokshi na, auxaga zeñ zalda zuñkatshaldixa ldiuwañ mijá shi zeshí” jañgui, jiaktuwi katshekue. Atshakna, nauwíjí abuáki, abuá abisa ni mitsák shuigazhítak yushaldixa. Amak jiaktuañkaldogéñ, Jateja ekí zuñmenamak zuñkatshaldixaga ne zunatuñshaldiamak na, axaíñ misha ají Aldunaki zuñgé guane nakldók.ⁱ ²⁴Akze, Jate zunekuanéñ zhinik na, aldéñga janshizhe zuñkatshaldixa zuñmenane “amak zuñkatshaldixaga shakldá” jañgui, jiaktuwi kizhuka. Ne ekí jiaktuañkaldogatshak au zuñkatshá guane guashiñki, jiaktuakue zuñgatsaldaksá guane naldatñkaldaldé. Akze, ezuaja jika ipaná guane ¿“ipanaldikuega shakldá” jañgui jiaktualga shi nogaka na? ²⁵Ne, janshizhe zuñkatshaldixa zuñmenane jiaktuañkalduka zuñkatshagá nogeñgaki, “amak zuñkatshaldixaga shakldá” jañgui, abá naldakí abeti jiaktuál kizhuka naldashá.

²⁶Ekibeñga na, kama zuñkaldaldakí noxaldiéñ Jatetshi Aldunaki zuñgauneka. Nasuñ Jate axazguagakue zuñgatsahamak zuñwashegaki naldaldíak, ají Aldunaja zúnake axazguagakualdiamak zuñgaunexalga nuka. Azhi nauwíjí múldigabak me Jate auxaga axazguagexañ zuñzaldakí naldaldíake, ají Aldunaga na nauwíjí múldigabak naldakí nasuñ shalda Jate agakuañneka. ²⁷Akze, Jateja zúnake aldunaldi zuñnegatogauxaga akué nakna, ají Aldunaja nauwishaldá agakuañnegatuka jiaga auxaga akué. Jinake naldakí. Ají Aldunajañki Jate zúnajañguamakga ají nekaldekue shaldakí zúnakbeñka nak.

Jate, Duwe nañga zúnajañguxa nak ubiyakualdixa

²⁸Guatshak nasuñ Jate kizhgajañguxake, ajígaba naldakualdixa janazuñtunamak zunezhgakuxanekuañki sakígaba zuñgatsegatukaki Jateja janshizheldi zuñkazauwaldiamak saldiñga zuñkabezhguxa zuñkué. ²⁹Akze, Jate zunekualdaldixakuañki axañga zhinik akuega kaldalguakna, atshaga Asukuá Duwe Jesú janamé naldakualdiamak jiaga zunezhgakuxanane. Ekíki Asukuá Duweki kasak zalda Nauwituwé akaldak akzé, aldéñ ipañañkaldekuañki akaldeni zalda matshuwi katshekualdiamak.^j ³⁰Akze, Jateja ekíga axañga zhinik Asukuá janamé naldakualdiamak zunezhgakuxanekuañki, aldéñga ají giemi naldakualdiamak zuneskuldák. Ekí zuneskuldakldekuañki sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatú guane. Ekí janshizhe

ⁱ 8.23 2Kt 5.2-4; Plp 3.21 ^j 8.29 2Kt 3.18; Ga 4.19; Plp 3.10

zʷnatuñkakuañki, niuwizhíne jékaldaxa muñshí zeñka zʷnezhokshaldixa zʷnaldekshane nakldá.

³¹Ekígaba zʷñkatshixa katuatshak míngaki, ¿ji akldé guagakue naldaldixa sha? Saldiñga netshi Jateki nasuñ nañga izhogakna, ¿me shi kauzʷñshiji zʷñgubiyaka na?^k ³²Akze, Jateja Asukuá giemi nalgué jiaga, iyakbegasúñ akzegagábaki, saldiñga káguba tsaldi shuixal kagik gaxá. Ekí Asukuá zʷñgegatshakna, saldiñga zʷñgajueshkákue ¿sakí shi éegaba zʷñgegazháldixa na?^l ³³Akze, Jate zʷnezhgaxanekuañki aldéñga sha atshazháñkalde jana, janshizhe zʷnatú guane nakna, ¿me shi sha katshixá shalda zʷñgatsaldalga nuká axazʷndagaka na? ³⁴Ekíga na, Duwe Jesúki nauwitsaldí shuizhá guane. Ai zhinik jiaga, mokue izhgaldaguenik Jate sanegatogeñka jibatshaldi mual akldé akzeñka izhoxalga nogák, Ajatek nauwitsaldí agakuañnexal nuka nakna, ¿me shi guiyaba tuakue zʷñgatsaldalga nuká axazʷndagaka na?

³⁵Akze, Duwe Jesúki ekí zʷnajañgui izhogakna, ni me, ni jiyája zʷnajañguaksánsha akzegazháka nakldá. Akna sakígaba zʷñgatsegatshak jiaga, zʷnajañguaksá guazhíta. Jibañ tuwi azhi kaxa zʷñgatsegatxaldieñ jiaga zʷnajañgualga noxaldixa. Aldéñ shalda sha zʷnakuí akuatoxaldieñ jiaga zʷnajañgualga. Gakue, azhi zhakuá auxaga zʷñkaldaldakí naldaldieñ jiaga zʷnajañgualga. Naki zʷnakuaxabaté zʷnakuatoxaldieñ jiaga zʷnajañgualga. Azhi amak zʷnakuaxa guatshak jiaga, zʷnajañgualga izhoná. ³⁶Akze, Dabíja Jatek akbeyatshak sezhekldamak ekí zʷñgisalka:

“Jate, mijí nekaldéñ zhinik na, niuwi akbaja naldakí naki zʷnakuashi zʷnakuí za kizhuka.

Jubeju akuagamakbé nuxa zʷnakuaxaldixa za ajañgui ashekue nakldá.”^m

³⁷Ekí sakígaba zʷñgatsegatogéñ jiaga, Duwe Jesúki zʷnajañguiñgaba izhogéñ zhinik ubiyakualdiamak zʷñgauneshi izhogakna, muldetua zʷxaitá zalda kaubixakue kaldé. ³⁸⁻³⁹Guatshak Saldiñga netshi Jateja Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú nauwitsaldí shuixal gagatshak, mitsá zʷnajañguxa zʷnatuñshá guane. Ekí zʷnezhgajañgui izhogakna, “ni mitsák zʷnajañguaksá guazhíta, ni zʷñgajué izhogazhíta shakldá” muldetua nakualdi nogatokuge. Aldéñki kaiga zʷnajañguamakbeñga niuwizhíne jiaga zʷnajañguiñga, zʷnajañguaksá guazhíta. Akna akldé kagik kizhoxaldiák, azhi shuizha guakualdiák jiaga, amak zʷnajañgualga za izhoná. Akze, ni jitshi kama me Jate zʷnajañguaksánaldiamak atshazháka nak, ni jisétshi aldunakue, ni Jateja guaklde uldeñkakue, ni mateldi zalda sanék gua niuwi axaldekue, ni kagi sukldi sanék gua niuwi axaldekue jiaga, Jate zʷnajañguaksánsha akzegaka naldakí. Ni saldiñga

^k 8.31 Sal 118.6 ^l 8.32 Alm 5.8-10 ^m 8.36 Sal 44.22

Jateja gauwanekuega, ni jiyája jiaga zunajañguaksánsha akzegaka naldakí nakldá.

Jateja juldiú saná kezgaxukuanane

9 ¹Guatshak naski Duwe Jesútshi neklduge nakna, naldagálde miñmeya naldakí namak miñmeyaldikueki, nají aldunaxa “namak sha miñmeyatokú” nakldegamakga Jatetshi Aldunaja nakldekshixa. ²Naski nakjuizha naldakí nasaná juldiúkue shalda zuxaita zalda ijani, nakzexal za ni izhokú. ³Ekí nakzeshi na, nasanákué Duwe namak ajañgualdiamak kagaunekldaka guashiñki, nasga kauwitsaldí guiyaba tu za nogakueñka, Duwe Jesúk agajué izhonaka nzhakldék. ⁴Akze, nasaná Isayélkueki Saldiña netshi Jateja ají sukua giemikue naldaldiamak izhgaxukuanane nalguakna,ⁿ aldéñ naldiña akaldak akaldak akzé ne katuñshi muñshí zalda izhañkashatonane. Ekuega na, aldéñ na ishkualdi izhoxa jiúñgulde kagenane. Guiyaba jian izhoxa kaxabajanane, eñkán zhinik sakí aldéñ axazguagakue, akldé akzamakga akzukuakue shizhatiyanane. Aldéñ naldiña matshuwi janshizhe kaxatshaldixa, ezua kalkualdal kagakaxaldixa jiaga kakbenane. ⁵Akze, Jateja juldiú sanákué naldapanaldiamake nauwibamakue^o izhgaxukuanekue. Ekíga na, Jateja ezua zunekualdal gaxaldixa guakldanamak káguba kukaldiamak gagatshak, juldiú sanága kukanane. Naldatshak Duwe Jesúki Jate naldiña izhogakna, aldéña saldiña nahauxa aksuikualdi aksaneka. Ekí izhogakna e akldé akzamakga akzukui zaña kuizizhoshí. Ekíga shi naldí.

⁶Ekí guaxaldatshake Jateja nasanákué zeñ kajañgualdixa kakbenane^p amak kaxatshazhá guane guashiñki guagakí. Jinake naldakí. Jateja juldiú saná Isayélkue ajíkué naldakualdiamak zunezhgaxukuanane, egabá ai saná kukshi za kukatshak ají giemikue katuazhé nak. ⁷Amakbeña na, nauwibama Abaldahám atukuakue gatak kukatshak nuxa Jateja ni ají giemikue, ni nauwibatshí atukua katuazhé. Ekí ne, Jateja nauwibamak: “Misukuá Isák zhinik za mitukuakue iltekshaldikue nakldá” akbeyanane.^q ⁸Jateja ekí guagatshake ekí guashi guaklde. Saldiña nauwibama Abaldahámtshí atukua kukanéñ me Jateja ají sukua giemikue katuagábaki, mieldeki nauwibamak sakí axatshaldixa akbenek zhinik kukane za na nauwibatshí atukua giemikue katuñka.^r ⁹Akze, ekí axatshaldixa akbenane: “Kaiga zhinik kagezua zegatshak

ⁿ 9.4 Ex 4.22; Os 11.1 ^o 9.5 “patriarcas” Aikueki Abaldahám, Isák, Jakóp zhinik Jateja juldiú saná naldapanaldiamak izhgaxukuanane. ^p 9.6 Alm 2.28-29. Jateja juldiúkue kakbenaneki ezua kekualdaldixa gaxaldixa. Ne amak Duwe Jesú kekualdal kagakagatshak matshuwi nekueja namak ajañguasúñ kakzeklde. ^q 9.7 Gn 21.12 ^r 9.8 Jateja nauwibamak ezua somá agexaldixa akbenalguamak asukuá Isák kuká. E zhinik za na atukua giemikue naldapanane.

miñkabizhaldatshake, misewá Saldaki somá sigí sukue axaldék guane naldaldixa niyó.”^s

¹⁰ Atshak za Jateja ekí izhgakuka zunatuñshagábaki, aldiwan ekí jiaga zunatuñshá: Nauwibama Isák asewá Aldebeka na sigí sukue shipa askuí jate kukane. ¹¹⁻¹² Ne shipakue kukagá nogueña gian azhi shane ajanashagá nogueña jiaga, Jateja ajabak ekí akbene: “Misukuá kasak zaldaja aldani axazauwaldixa niyó.”^t Jinak ekí akbeyazhá. Saldiña netshi Jateki kasakga zhinik mieldekue kezhgakuxaldixa janaktunamak za izhgakuka ne awatualdiamak. Akze, Jateja káguba sakí atshéñ zhinik kezhgakugazhé ne, aldéñgabaga kezhgakuxaldixa janaktunamak nuxa kezhgakuka nakldá. ¹³ Ai shaldaga na Jatetshi múldigabak ekí sezheklde: “Jakóp akldé izhgajañguge, Esahú zunake aguáñ izhgajañguge nzha.”^u

¹⁴ Akna Jateja aldéñ janaktunamak za izhgakugéñ zhinik na, ¿atshakue agatsaldazhámak atshixa shi guagakualdixa na? ¡Naldagálde, aldéñki ekí naldazhé nakldá! ¹⁵ Akze, Jateja nauwibama Muesék ekí akbene sezheklde: “Nas na mieldekueki ‘guañ ni kajañgualdikú’ nakldexaldiake, amak guañ kajañgualdikue nzha.”^v ¹⁶ Akna kágubakue Jateja guañ kajañgui kezhgakuxaldiamak izhajani, kama izhalshatshak jiaga, Jateja kezhgakuxane naldazháka. Ne aldéñgabaga na guañ kajañguéñ zhinik za na kezhgakuka nakldá. ¹⁷ Ai shaldaga na, Jateja ají múldigabak Ejiptu zalda sáñkaldak ekí akbene sezheklde: “Jinake sáñkaldá mitenuge naldakí. Ma miguldiñkugéñ zhinik na, naski guagasá kama naxaldé awatuñshi, káguba zhekuauxa nashaldá aldukshaldikuamak.”^w ¹⁸ Ekí nakna, Jatejaña mieldekueki guañ kajañgualdixa izhgakukakue amak guañ kajañguxakue. Akze, mieldekueki aldunaxa kuamakualdixa izhgakukakue amak kezhokshixa nakldá.

¹⁹ Ekí minukatshak ezuaque ekí nakbeminaka: “Ake, tukí nake, ¿sakí zhinik shi Jate amak atshakí kaldé shalda zunátsé zunatuaka na? Aldéña ekí izhogakualdixa zunajañguane nak, ekí za izhonazunaka naldashá.” ²⁰ Ekí nakbenake ekí akiyonaka. Mañki káguba nuxa maldé ne, ¿sakí zhinik shi Saldiña netshi Jate zunakauwane atshatuka ne mikldunazhé guakbildaka na? Azhi muksú ekí negaka guashiñki, “¿jinak shi ekí nagatsé nuxa maldakáu?” gauwanek axaldegakue agatsaldazháka naldashá.^x ²¹ Akze, muksú gauwaja ai tiuwigka mozhua muksú gauwaka, ezuañki jiba akldé akzék jiba agabeyaldixa, ezuañki jiba aguáñ akzék agabeyaldixa gauwaka niuwi axaldé naldashá.^y

²² Ekibeña guana, Saldiña netshi Jateja míngaki jañguamak káguba axatshaka. Akna anuñkaki sha ajanashatshak, Jatejañki ají

^s 9.9 Gn 18.10,14. Jateja nauwibama ekí akbeyatshak asewá Saldaki somá axaldegazhámakga axaldegaksá guane noguéñ ekí axaldexaldixa akbene.

^t 9.11-12 Gn 25.23. Shipakue kasak zalda Esahú, galdeni neki Jakóp. ^u 9.13 Mal 1.2-3 ^v 9.15 Ex 33.19 ^w 9.17 Ex 9.16 ^x 9.20 Is 29.16; 45.9 ^y 9.21 Jer 18.4-6

kama katuñshaldiamak na kaxañ atemajañ guiyaba katuñshindana akzegatshak jiaga, atemajañ abeti na ubañgaki guiyaba katuñshazháne. Akze, ekueki sha ajanashiji za ashekuéñ na guiyaba tu za nogakueñka kakaxaldixa janaktú guanekue. ²³Jinak ekí abetane naldakí. Nasuñ guañ zúnajañgualdiamak zúnezhgakuxanekuañki aldéñga guagasá, janshizhe zúñkatshaldixa ne zúnatuñshaldixa nak. Akze, jékaldaxa muñshí zeñka izhoshiñga zúnezhokshaldiamak axañga janazuñtú guanekue. ²⁴Ekí zúnezhgakuxanekuañ anuñkaki nasaná juldiúkue, anuñka zúnake axautshi sanákue juizhi ekí zúnezhgakuxane. ²⁵Ai shaldaga na, Jateja guagatshak Oseyaja ekí gauwane:

“Káguba nají naldaldixa kezhgakugazhánugekue ne, ‘najíkuega nakldá’ kakuaxaldikue.

Ekíga na, kezhgajañguazhánugekue ne, ‘muldetua kezhgajañugekue nakldá’ kakuaxaldikue.”^z

²⁶ “Akze, káguba ‘nají naldabínekue nibiná’ guakldanugéñ zaldakuega na

‘Jate izhoshiñga izhukatshi sukua giemikue na aldá’ kakuaxaldixa nzha.”^a

²⁷Guatshak Isaiyaja juldiú saná shaldaki ekí guashi sezhekldé:

“Isayélkue níbuni xezhaxa uwí izáatasa zhekuamakbé ashekualdaldiák, anuñka nekue za iyakualdaldixakue.

²⁸ Jinake naldakí. Saldiñga netshi Sáñkaldaja axaketenamak kagik ashekuauxa sha atshixakue ubañga guiyaba katuñshaldixa nak.”^b

²⁹Ai shaldaga na Isaiyaja ekí axañga gauwanane:

“Saldiñga netshi Sáñkalda aldéñ za saldiñga aksuikue guañ zúnajañguazhá guanaldíñki, nauwitukua naldazhá guatalgué.

Akze, mauzeñga kuíbuldu Sulduma, Gumulda zaldakue muldetua nuk kakldañgashanamakbé zúnakldañgashatalgué naldashá.”^c

Juldiúkueja Duwe namak ajañguazhékue

³⁰Ekí nakna, ¿sakí shi akldé guagakualdixa na? Juldiú saná naldagáldekueki Jateja sha ajanashagálde jana, janshizhe katualdiamak aldiyakí aldoguéñ jiaga, anuñkaki Duwe Jesú alduna iyashatshak zhinik na, Jateja ekí janshizhe katune. ³¹Ne nasaná Isayélkueja niñkauwañki, Jateja guiyaba kaxabajanane amak ajanashatshak sha ajanashagálde jana, janshizhe katualdiamak aldijiñgaba ashekualdatshak jiaga, Jateja janshizhe katuzhá guane. ³²Jinake ekí katuzháne naldakí.

^z 9.25 Os 2.23; 1Pe 2.10 ^a 9.26 Os 1.10 ^b 9.27-28 Is 10.22-23 ^c 9.29 Is 1.9

Kauwizhéngaba ajanashéñ zhinik za na izhakualdaka ajañgui kama izhalshiñguakna, Jateja Asukuá éegaba zunekualdal gaxane niñkauwañki alduna iyashazhá. Akna ezua jagi jiúñguldak izhuka kágubak akbinamak, Duwe namak jañguasúñ kakzeguakna Jatetshi jiúñguldak zhinik iyajuldú akuane. ³³ Ai shaldaga ekí sezhekilde:

“Naski ezua jagi^d jana ne Siyóñ^e izhaxaldikue.

Guanaldikue aldeyén jagi izhuka kágubak akbini peñguamakbé, anuñkajañki ai jagi jana ne iyapanasúñ kakzegakna, nají jiúñguldak zhinik iyajuldunaldixa.

Ne mieldekujejañki e namak ajañgui, alduna iyashanaldixakue zunake,

ni mitsák axesé nuxa alduna iyashiji izhonekue zegazhíta nza.”^f

10 ¹ Gajakue, nas nagatsauxa Saldiña netshi Jateja nasaná Isayélkue kalkualdaldiamak kajañgui na, ek kakbejiñgaba izhokuge. ² Ekue shalda ekí namak guakldaka. Kauwizhéñki zúxaitsha Jate za aldijiñgaba ashekualdatshak jiaga, aldén sakí niyakue kajañguxa kaksúñze. ³ Akze, kauwizhéñki Jateja sha atshagálde jana, janshizhe zunatualdixa jiúñgulde janazuñgaktune muldetua kaksúñzaldi iyapanazhá guane. Ne kauwizhéngabaga guiyabaja guagamak ajanashéñ zhinik Jateja janshizhe katualdiamak ajañgui, ai za aldiñkakue.^g ⁴ Naldatshak, Jatejañki Asukuá zunekualdal gaxanéñ zhinik na, sha atshazháñkalde jana, janshizhe zunatualdiamake, guiyabaja guagamak atshakue zunéngatsaldaksá guane. Ekíki mieldekujeki Asukuá Duwe zunekuane namak jañgui iyapanatshakna, Jateja sha atshazháne jana, janshizhe katualdiamak.

⁵ Guatshak nauwibama Mueséja guiyabak zhinik Jateja káguba sha ajanashagálde jana, janshizhe katualdixa jiúñgulde shalda ekí gauwane: “Mieldeki guiyaba jian izhoxa muldetua guagauxabé atshaldiakna, eñkáñ zhinik izhoxaldixa nza.”^h ⁶ Ekí ne, Duwe Jesú namak jañguanéñ zhinik na Jateja sha atshazháne jana, janshizhe tuñkaja zunake sezhekldamakbeña ekí guagaka: “Ni me jékaldaxa zhinik Jateja ezua zunekualdal gaxaldixa guakldane usabaldiamak nitshigakue agatsaldalga nuka jañguakue naldakí naldashá.” ⁷ Ekibeña na, Duwe Jesúki shuiguenik izhgate guane nakna, “ni meja shuanekue jituatogeñka zhinik Duwe Jesú Zunekualka ibekshaldiamak zabakue agatsaldalga nuka jañguakue naldakí naldashá.” ⁸ Naldatshak Duwe ipanañkaldekujeki Jatetshi múldigabaja guagamak guakldazunaka: “Jatetshi múldigabaki mimistakga nogák, aldunaxa agajañguaminaka, mimixaxak guakbinaka naldashá.”ⁱ Akze, e múldigabaga na Duwe Jesú Zunekualka namak jañgui, alduna ishakue shalda kágubakuek ekí

^d 9.33 “Jagi” guagatshak Duwe Jesú shaldaga guashi. ^e 9.33 Siyóñki Jeldusaldeña. ^f 9.33 Is 8.14; 28.16 ^g 10.3 Alm 9.31-32 ^h 10.5 Lv 18.5 ⁱ 10.6-8 Dt 30.12-14

kakbeñka: ⁹Mieldeke “Duwe Jesúki Saldiñga netshi Sáñkalda izhogamaga nzha” nauwixaxak naldi guashi, aldunaxa “Duwe Jesúki shuiguenik Jateja mokue izhgaldakshanamak shakldá” namak kajañgualdiák Jateki zunekualdaldixa.^j ¹⁰Jinake naldakí. Nauwijí aldunak guana “Duweki shuiguenik Jateja mokue izhgaldakshanamak shakldá” kajañguatshakna, Jateja sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuñka. Ekibeñga, nauwixaxak naldi zúnaldukaté noxaldiéñ, “Duwe Jesúki nají Sáñkalda nzha” gakuagatshakna, Jateki amak zunekualka nakldá.

¹¹Akze, Duwe shaldaga na Jatetshi múldigabak ekí sezheklde: “Mieldekuejañki e namak ajañgui, alduna iyashanaldixakue zúnake, ni mitsák axesé nuxa alduna iyashiji izhonekue zegazhíta nzha.”^k

¹²Guatshak Saldiñga netshi Jateja juldiú saná azhi axautshi sanákue juizhi zhualduxañgaba zúñzé zúnatuñka. Akze, e za Saldiñga netshi Sáñkalda izhogakna mieldekuejañki ikualdaldiamak axakuañnék gualdiake, zúxaita zalda zeñ kajañgualdixa nzha.^l ¹³Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Mieldekuejañki ‘nají Sáñkalda, nazikuá makualdí’ axakuañnexaldiake, amak kekualdaldixa nakldá.”^m

¹⁴Ekí ne, Duwe Jesú “namak nzha” ajañguagá nogeñga, ¿sakí shi aldéñ kalkualdaldiamak axakuañnegaka na? Azhi Duwe Jesú zunekualdal naklde shalda aldukagá nogeñga, ¿sakí shi “Duwe namak nzha” ajañguaka na? Azhi ni meja Duwe shalda kacbeyakíñga ¿sakí shi Duwe shalda aldukaka na? ¹⁵Azhi ni meja Duwe shalda kacbeyaldiamak kagakagakíñga ¿sakí shi amak kagabeyaka na? Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Jateja ezua zunekualdal gaxane shalda guaxal nakakueki ¿sakí ekí atemajañ zeñ zaldakue ne!”ⁿ

¹⁶Ekí ne, nasaná Isayélkueki Jateja Asukuák zhinik zunekuané aldukatshak jiaga, anuñka nekueja iyapanasúñ kakzeka. Ai shaldaga na Isaiyaja Jatek ekí akbene sezheklde: “Nají Sáñkalda, ¿meja shi ma shalda guakalde ‘namak na guak’ jañgú?” akbene.^o ¹⁷Guatshak kágubakue Duwe Jesú shalda múldigaba aldukatshakna, namak ajañgui alduna iyashixa. Akze, Duwe zunekuané shalda kagabeyatshakna, e shalda aldukaxa naldashá.^p

¹⁸Akna ekí izukanaka: ¿Juldiú sanákue Duwe shalda aldukazháne nak shi namak ajañguazháne naldaka na? ¡Naldagálde! Aldukanega nogashá. Ai shaldaga na ekí sezheklde:

“Saldiñga netshi Jate shalda akuakldeki kagi agatsauxa káguba zhekuauxa nenegaba,

j 10.9 Ajsh 16.31 k 10.11 Is 28.16 l 10.12 Ga 3.28; Kls 3.11 m 10.13 Jl 2.32

n 10.15 Is 52.7 o 10.16 Is 53.1 p 10.17 Ekí jiaga naldaka: “Jatetshi múldigaba kagabeyatshak aldukshi na alduna iyashixa.”

nakna kagi maxáiñtaba izhgekuauxa zaldakueja aldukanekuegaba naldashá.”^q

¹⁹Ekí jiaga izukanaka: Isayélkueja Duwe shalda aldukatshak jiaga ¿muldetua kagajienazháne shi naldaka na? Naldagálde. Ai shaldaga na axáñ misha nauwibama Muesék zhinik Jateja juldiúkuék kakkbene ekí sezheklde:

“Maiñ mimisaná naldagálde nají izhgakugazhánugekueki nashaldá kaksúñzekue mijañguxa.

Ne anuñka ekuega nají nekshaldatshakna mauldí miñzukui, mimetsaulshaldíkue nzha.”^r

²⁰Ai shaldaga na Isaiyaja akzék naldakí Jateja guaká ekí gauwane:

“Juldiú saná naldagáldekue naldiyáaki aldogatshak jiaga kakzanuge.

Ekibeñga na, nas me naugé naziyazaldukáaki nonekue nasga me naugé katuñshanuge nzha.”^s

²¹Naldatshak Jateja nasaná Isayélkue shaldaga guashi na ekí sezheklde:

“Naski káguba naldukasúñ, amak naxajanashasúñ kakzekakuek naxakualdinaldiamak,

mauzeñga zhinik abá naldakí kagakuañneshiñgaba izhokuge nzha.”^t

Ekí sezheklde naldashá.

Anuñka juldiú sanákue kaldakualdaldixaga

11 ¹Guatshak ekí jiaga izukanaka: Juldiú saná Jatetshi kuíbuldu nekldekue ¿Jateja nuk kezhgajuekuá guane shi na? ¿Naldagálde! Nas jiaga ai sanága, Abaldahámtshi atukuaga, Benjamín Idaxega naldaldatshak Jate nezhgajuekuazháne. ²Akze, Jateja mauzeñga zhinik juldiú sanáke ají naldakualdiamak zñezhgakuxanane” nakna, ni mitsák zñezhgajuekuazhé. ¿Ekí miñsúñ shi naldaka na? Nauwibama Eldiyaja asaná Isayélkue shalda Jatek akizhguashi ekí sezheklde: ³“Nají Sáñkalda, mijí múldigaba naldiña kazuxaitshixakue akuashi na, jika mikiyayogéñ jiaga atiñguá ni akú. Nas za namak majañguge abanuge jiaga, nakuaxa gundana ni kazzék.”^w

⁴Ekí akizhguagatshak, Jateja ekí akiyó: “Ma za abazhámalde, 7.000 sigíkue nají aldaldaldiamak kezhgakuxanugekue abanega. Ekueki kágubakuetsi jate Bahál axezhuka akldé agazakualdiamak nuldu axayogazhá guanekue asheñga nogashá”^x akbene sezheklde.

⁵Ekibeñga na, kaiga jiaga anuñka me nuxa na nasúñ juldiúkuañ Duwe Jesú namak kajañguxakue nañga na kaldá. Aikuañga na Jateja éegaba guañ zñajañgui na, ají naldakualdiamak zñezhgakuka. ⁶Amak éegaba guañ zñajañgui zñezhgakuxane nakna, janshizhe katshéñ

^q 10.18 Sal 19.4 ^r 10.19 Dt 32.21 ^s 10.20 Is 65.1 ^t 10.21 Is 65.2 ^u 11.1 Plp 3.5
^v 11.2 Ex 19.5-6; Dt 4.20 ^w 11.3 1R 19.10,14 ^x 11.4 1R 19.18

nuxa zunezhgakugazháne. Akze, janshizhe katsheñ zunezhgakuxane guashiñki, ake, éegaba guañ zunajañgui zunezhgakugazháka naldatalde naldashá.^y

⁷Akna ¿sakí jañguakue ne? Nasaná Isayélkue Jateja sha ajanashagálda jana, janshizhe katualdiamak aldijiñgaba ashekualdatshak, naki ni meja amak akzaldazhá guane. Ekí ne, Jate zunezhgakuxaneuañ niñkauwañki amak zuñzane. Azhiniki Jateja aldukazháldiamak aldunaxa kakuamakuá guane. ⁸Ai shaldaga sezhekldamak zek guane:

“Jateja aldunaxa kabakshanekue kezhokshéñ zhinik na,
uba keshá nogatshak jiaga, Jate ‘me ne’ atuazháka.

Kuxa kaxaldí nogatshak jiaga, e shalda kagajienazháka.

Mauzeña zhinik kaiga yo ekíga kezhokshalga nzhok.”^z

⁹Nauwibama Dabíja shanekue shalda Jatek ekí akshishane sezhekde:

“Kauwizhéñ ji kakldunka ajanashatuka ‘ekí za izhogakualdixa
shakldá’ ajañguatogéñ,
jika mikldegagánga migisalshakuamakbeña, guiyaba
katuñshiwá.

¹⁰Azatuazháldiamak aldunaxa uba kesañgua guwá.

Ekíki aldunaxa ji namaklde kagajienazháldiamak.

Ekíga na, jika jie akzé awaldeyatuka jana pa kaxazguamalde
zañga kezhokshiwá.”^a

Jateja juldiú naldagáldekue ají nekshane

¹¹Akze, juldiú sanákue Duwe Jesú namak ajañguazhá gui Jatek akiyajuldune nak ekí izukanaka: ¿Jatek axajuezhane za ashekualdaldixa shi na? ¿Ekíki naldazháka! Ne anuñka nasanákué iyajuldunatshak zhinik na, Jateja axautshi sanákue niñkauwañki kalkualdaldixa. Ekíki nasaná Isayélkue mauldí kakzeshi, kauwizhéñ jiaga kalkualdana kakzegapanaldiamak. ¹²Guatshak nasaná juldiúkué sha ajanashanéñ zhinik na, Jateja saldiñga saná nahauxa niñkauwañki zuxaita zeñ kajañguapanane. Akze, nasanákué iyajuldunéñ zhinik na axautshi sanákue zúnake atemajañ zeñ zaldaba iyapanapanane. Ekí ne, niuwizhíne nasaná Duwe Jesú iyapanaldixakue ipanaldiauxa neja ipanatshak míngaki, ¿sakí guagasá zeñ zalda zexaldixa ne!

¹³Kaiga zúnake maiñ juldiú saná naldabínekuañ ekí miñmeyaldikue. Duwe Jesúja aldéñ zúnekuane shalda miñmeyaldikuamak jiba nageneki matshuwi akzé jañguge. ¹⁴Amak atshikugéñ zhinik na, nasanákué mauldí kakzukundana nzhakzék. Ekíki ezuakueki kalkualdana kakzegatshakna, kaldakualdaldixaga ni kajañgukú. ¹⁵Guatshak juldiú sanákue Jatek axajuezhane aldoguéñ na, axautshi sanákue niñkauwañki minahauxa

mimeshkabakualdiamak Jateki atshane. Ekí ne, nasanákueja Duwe iyapanatshak mǐngaki, ǵsakí zegaka ne! Jatek axajuezhane aldogueñki, ashuá guane jana aldalgué, Duwe iyapanatshak Jateja keshkabakuane, mokue izhgate guanekue jana aldaldaldixa naldashá. ¹⁶Guatshak gakue^b axasa Jatek agaxexaldiák, ajígaba nek guxa naldaldixa. Ekíga na, kalditshi shijualda se ne naldaldiák, akuldakue jiaga se nega naldaldixa. Ekibeñga na, juldiútshi abama Jatetshi izhogapananéñ zhinik na, aitshi tukuakue jiaga Jatetshiga naldaldixa nakldá.

¹⁷Guatshak kaldi numañ atuñka^c anuñka akuldakueki axabeñguamakbe, Jateja juldiú sanákue anuñkaki kezhgajuekuá guane. Ne maiñ axautshi sanákue niñkauwañki, kaldi kalkaldeldi zaldatshi akulda jana minaldatshak, ai kaldi numañ atuñkatshi akulda axabeñguanéñ Jateja mimaxabuñguá guane jana miné. Ai zhinik na, kaldi akulda giemi shijualdaxa zhinik ají nokldiaja kama gukshamakbeñga, Jateja ajíkue zeñ kajañguamakbeñga zeñ mimajañguxa. ¹⁸Ekí mimakuatshak jiaga, kaldi akulda giemi axabeñguane jana nasanákue Jateja aldéñ na kezhgajuekuanekue zhakaldak miñzé itshanabináldi. Miñjuizhanagába. Kalditshi akuldaja shijualda kama gukshane be nokshagábaki, akuldaki shijualdak kama guxanéñ zhinik na be nuka naldashá.^d

¹⁹Guatshak ezuake ekí guakbinaka: “Eñki nas naxabuñgualdiamak nuxa na kaldik akulda giemikueki axabeñguá guane nakldá.” ²⁰Namak naldatshak ekí miñkiyonaka: Nasaná juldiúkue Duwe Jesú namak ajañguasúñ kaczeguakna, kaldi akulda axabeñguakldegamakbe, Jateja kezhgajuekuá guane. Ne maiñ niñkauwañki, Duwe alduna mishiñguakna, Jateja ají giemi mimaldekshane. Akna sekuazhikshagábaki, miñgisaldi guakuak be minoxaldí. ²¹Akze, Jateja juldiú sanákí kaldi akulda giemi jana nalgué jiaga tuagába, Duwe namak ajañguazhá guñgué shalda kezhgajuekuane. Ne maiñ mǐngaki, Duwe alduna ishalga nogakí minaldaldiák, ekíga mimezhgajuekuaka ni mitú.

²²Guatshak Saldiña netshi Jateki juañ zaldaba atshixa ne, kaxañ jiaga atshixa miñkualdakue. Ekí ne nakna, nasaná juldiúkue aldéñ akijajuldungueñ zhinik na kaxañ kakuane. Ekí ne, maiñ axautshi sanákueki niñkauwañki aldéñga juañ zaldaba miñkatshixaki akzé jañgualga minoxaldiák, amak miñkatshaldixaga. Ne alduna ishabiñsá miñgualdiák zúnake, maiñ jiaga agajué mimezhokshaldixa.

^b 11.16 Nm 15.17-21. “masa” Eñki pañ nexaldixa guanagáldega. ^c 11.17 Ai kaldi numañ atuñkaki “olivo” azezhuaka. Jatetshi múldigabak kaldi “olivo” akuagatshake juldiú sanákue Jateja ajíkue aldaldaldiamak izhgakuxanekue na izhguajaxa. ^d 11.18 Ekí be nokshaka guagatshake ekí guashi naldaka. Saldiña sanákue juldiú sanák zhinik za na Jatetshi zeñ zaldaba kipanka. Ne juldiú sanága axautshi sanákueki zhinik zeñ zaldaba ipanazhé.

²³Naldatshak juldiúkueja Duwe Jesú namak jañgualdiák zúnake, Jateja mokue ajíkue kaldekshaldixa. Akbiñgaki Jateki kaldi akulda axabeñguanekue mokue axaldak axabuñguaka kama axaldé nak. ²⁴Akze, kalkaldeldi zaldatshi akuldaki axaldatshi naldagálde jiaga kaldi numañ atuñkatshi axaldak axabuñguakldegamakbe, maiñ juldiú saná naldabíne jiaga Jateja ají mimaldeksane. Ne kaldi numañ atuñkatshi akulda míngaki, ake, jibañ naldakí mokue axabuñguakldegamakbe, juldiúkieki mokue ají giemikue kepanaka naldashá.

Juldiú sanákue kalkualdaldixaga

²⁵Gajakue, juldiúkue zhakldé miñzé itshani sekuazhikshiji guamiñnegak, Jateja sakí atshaldixa mu zúñkizguazhá guanane miñgajienakue ni mimajañgukú. Akze, kaigabeñki anuñka Isayélkue aldunaxa akuamaldekldé Duwe Jesú namak ajañguasúñ kakzexalga. Nogatshak juldiú saná naldagálde Duwe ipanaldixakue ipanaldiauxa ne ipanagá noxaldieñgaki ekí zañga kakzexaldixa. ²⁶Ne amak ipani isuxaldegatshak zúnake saldiñga Isayélkue kalkualdaldixa shaldaga na ekí sezheklde:

“Káguba ikualdal ezua gaxanaldikueki, juldiú sanága, Siyóñ^e zhinik gaxaldikue.

Ejañki Jakóp shtukuakuega^f sha ajanashauxa ne nuk ikuxaldixa niyó.

²⁷Atshakna sha ajanashane kaxabetaldikue, kauwizhéñ na ishkualdi izhoxaldikue.”^g

²⁸Guatshak anuñka juldiúkue Jateja Asukuák zúnekuane ipanasúñ kakzeshi na, Jate aguldiñkakue. Ai zhinik na, maiñ niñkauwañki Jateja Asukuák mimekualdaka naldapanane. Naldatshak Jateja juldiú sanákuetshi abamakue mishañga ají naldaldiamak kezhgakuxananéñ zhinik na, kezhgajañgualga za nakldók. ²⁹Akze, Saldiñga netshi Jatejañki mielde ají naldaldixa, zeñ jañgualdixa izhgakuxaldinik ni mitsake yusha guagálde, ají naldaldiamak jañgualga, zeñ zaldaba agexalga za nogataná.

³⁰Axañgaki maiñ juldiú saná naldabínekuañ Jateja axatshakue mimajañguamak axatshabíne nane. Naldatshak kaiga nasaná juldiúkueja Jatek amak axajanashazhá guñguakna, maiñ niñkauwañki Jate guañ mimajañguapanane. ³¹Akze, nasanákue Jateja kajañguamak axajanashazhá guane. Ekíki Jateja maiñ guañ mimajañguéñ zhinik na mokue guañ kajañgualdiamak. ³²Akze, Saldiñga netshi Jateja saldiñga káguba saná na nahauxa aldéñ axatshakue zúnajañguamak

^e 11.26 Siyóñki Jeldusaldeñga. ^f 11.26 “Jakóp shtukuakue” guagatshak saldiñga juldiú sanákue guashi. ^g 11.26-27 Is 59.20-21; 27.9; Jer 31.33-34

axatshañkáalde zhualduxañgaba zunakuaklde nakldók. Ekíki aldénga saldiñga zhualduxañgaba guañ zunajañgualdiamak.^h

Jate za akaldak akaldak akzé izhuka

- 33 Akze, ¡Saldiñga netshi Jate auxaga akué izhoshi, mitsá guagasá atemajañ ishkuéñ zhinik atshixa naldaka ne!
Ekí ishkué izhogamaga na, janaktuauxa, jañguauxa zuñkatshauxa zuñgajienaksá zalda, egaba “¡sakíga ni ekí atemajañ atshaka na!” za jañguanazunaka nakldá.ⁱ
- 34 “Saldiñga netshi Jateja jañguatukaki ¿meja shi akualdaka na?
¿Azhi meja shi Jatek ‘ekí atshakue migatsaldaka tiuwi’ aksanek akzegaka na?”^j
- 35 Azhi “¿meja shi Jatek jika akáu gualdini jiak, mokue ai shalda aldéñ zhinik kualdikshakue agatsé akbeyaka na?”^k
- 36 Akze, Saldiñga netshi Jateja jika na nahauxa gauwanekue, kaiga jiaga ají kamakga nogakuauxabé nalshatukakue. Ekíki aikueja aldéñ za akldé akzamakga agazukualdiamak.^l
Akna káguba katshekuauwake, Saldiñga netshi Jate za na kaiga zhinik niuwizhíne jiaga akldé akzamakga akzukual zañga kuiznoshí. Ekíga shi naldí.

Zuñgatsauxa Jatek za akegakue

12 ¹Gajakue, Saldiñga netshi Jateki ekí guañ zunajañguiñgaba izhogakna, muldetua miñgatsauxa ek za akegakue miñgakuañnaxaldikue. Aldéñ akldunamak, ají za mizhekualdaldiamak, beñga minoxaldieñki ekí akexal minoxaldí. Akze, Jate ekí agatsaldi akldé akzamakga akzukui, axazauwakuamak axazauwakue. ²Ekí ne, Duwe Jesú jañguagáldekue kakldeshi ashekuamakbeñga mizhekualdaldixa itshanabináldi. Mijañguauxaldi, miñnegaldi Jate abisajañ mimayushéñ zhinik na, miñgatsauxa abisajañ mimezhokshaldiamak miyakexaldí. Ekíki aldéñ sakí izhogakue mimajañguxá miñkualdaldiamak. Akze, aldéñ mimajañguxáki akldunamak, janshizhe, muldetua izhogakuauxabé izhogakue mimajañguxa nakldá.

³Guatshak Jateki éegaba guañ najañgui na, ají múldigaba miñmeyaldikuamak nezhgakuxane nakna, saldiñgak ekí miñmeyaldikue:

^h 11.32 Ga 3.22 ⁱ 11.33 Is 55.8-9 ^j 11.34 Is 40.13; Job 15.8; Jer 23.18; 1Kt 2.16

^k 11.35 Job 41.11 ^l 11.36 1Kt 8.6; Ep 4.6; Kls 1.16

Axaldáñ miñzá naldazháuxa miñzé itshanagábaki, Jatejaña Duwe alduna ishabinogén sakígaba miyaxazauwaldiamak mimatshishixá mituatshak, miñzaldakuauxabé nuxa zhikzalshiwíñ. ⁴Akze, ezuamé abuáke kaldaldatshak matshuwi zuñkazauñkakueki, kaxa, uba zuñkaldaldatshak zhuajanañgaba abuák axazauwazhékue. ⁵Ekíga na, Duwe Jesú ipanañkaldekuañki matshuwi kaldaldatshak, zhualduxañgaba ishkalaldi ají abuáke askimimé kaldé.^m

⁶Akze, Jate éegaba guañ zunajañgui mielde mielde jiba axatshakualdixa zunezhgakuxanamak kuizaxatshijí. Akna aldénga ezuake ají múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeyaldixa izhgakuxane naldiák, “Jatetshi Aldunajaña sha ekí guagakue naksané” jañgui amak kakbeyakue. ⁷Azhi ezuake Jateja kágubakuek kaxazauwaldiamak izhgakuxane naldiák, amak kaxazauwakue. Ekibeña, ezuake Jateja ají múldigaba shizhiyaldiamak izhgakuxane naldiák, amak shizhiyakue. ⁸Azhi ezuake Jateja Asukuá ipanekue akldé akldénga aldunak kakuiyakshaldiamak izhgakuxane naldiák, amak kakuiyakshakue. Ekibeña, ezuake Jateja nashi jika agajueshkakue agaunexaldiamak izhgakuxane naldiák, agipenasúñ akzegagába, zeñ akldeshi kakauwakue. Azhi ezuake Jateja Asukuá ipanekuekga kaksanexaldiamak izhgakuxane naldiák, atshakuamak agatsaldi kaksanegakue. Ekibeña, Jateja ezuake jibañ tuwi izhukakue guañ kajañgualdiamak izhgakuxane naldiák, zeñ akzaldi za kagaunegakue agatsaldaldixa nzha.ⁿ

Duwe ipanane mitsabé izhogakue

⁹Guatshak aldunaxa zuñgatsauxa kágubakue kezhgajañgui izhogakue zuñgatsé.^o Sha atsháki zuñguldiji na agajué izhogakue. Akze, janshizhe atshá zunake, aik za alduna ikauwal, amak atshál nogakue zuñgatsé.

¹⁰Duwe ipanañkaldekuañki zhuakajagaba ajañguamakbé muldetua ajañguakue. Ataba, atabañ zhinik akldé zhikzukui, ishketakue.

¹¹Nauwiji Sáñkaldá kaxazauwatshak miwa zuñzegagába, zuñgatsauxa axatshindana zuñzeshiñgaba, amak axazauwakue. ¹²Niuwizhíne aldéñ janshizhe zuñkatshaldixa zuñmeneki “naxatshaldixaga shakldá” jañgui, zeñ zuñneshi jiaktuakue. Mitsák jibañ tuakue zuñgatsaldaldiák, abá naldakí abetakue. Niuwi akbaja naldakí Jate axazguaxalga za kuiznoshí.^p

¹³Duwe ipanekue jigaba kagajuezhi tuakualdiake kagaunegakue. Nauwijuxa zuñkabizhal zuñkaldaxaldiake, muldetua kepanakue zuñgatsé.^q

¹⁴Mieldeke Duwe Jesú shalda sha zunakualdiák, Jateja ekíga kakiyushakue akshishagába, janshizhe kaxatshaldiamak niñkauwañki

^m 12.4-5 1Kt 12.12-31 ⁿ 12.6-8 1Kt 12.4-11; 1Pe 4.10-11 ^o 12.9 1Tm 1.5; 1Pe 1.22
^p 12.12 Ep 6.18; Plp 4.4-6 ^q 12.13 Eb 13.2; 1Pe 4.9

akshishakue.^r ¹⁵Ezuakueki zeñ kakldexaldiake, nasuñ ekue na zeñ zuñnegakue. Ekibeñga ezuakueki itshani, abauwi guatoxaldiake, nasuñ jiaga ekue na itshani mauwakue.^s ¹⁶Nasuñgaba zhualduxa ajañgui, señgaba zhe nogakue.^t Kágubakue zhakldé zuñzé zúnawatualdiamak niyakue zuñgatsaldakí. Ne ai itsaldagálde atuñkakue jiaga kaxabaldegakue. Ni axaldáñ za auxaga zuñkué itshanakue zuñgatsaldakí.

¹⁷Sakígaba sha zúnakualdíak, nasuñ zhinik ekíga kakiyushagába.^u Ne ji katshatshak saldiñgaja janshizhe katshixá atuñka nake, ai za atshakualdixa itshanakue. ¹⁸Mitsake saldiñga na señgaba zhe nonazúnaka tuakualdiake, amak izhoxa za niyakue. ¹⁹Gaja mimezhgajañgugekue, sakígaba sha mimakualdíak, maiñ zhiniki ekíga kakiyushagábaki, “Jateja kakiyushaldixa shakldá” mijañgualdí. Akze, Saldiñga netshi Sáñkaldaja ekí zuñmene sezhekldé: “Nas na sakígaba sha ajanashixakueki kakiyushakue naksuikualdi, guiyaba katuñshaldikue nzha.”^v

²⁰Akna, kakiyushagábaki, Jatetshi múldigabaja guagamak miyatshaldí: “Kaguldiji izhoxabinukakue maldija kakuatoxaldiake kakáu miñgualdí, azhi ni kakldunatoxaldiake kakáu miñgualdí.

Ekí miñguatshakna, sha mimakuane jiwak miyakzukualdixa.”^w

²¹Akna shane miñgubiji guakuak, sha mimakuatshak kakiyushagába. Akze, shanek miyagubiyaldiamake janshizhe niñkauwañki miyatshaldí.

Sáñkaldakue axabetakue

13 ¹Saldiñga netshi Jateja za na sáñkaldakue zuñsanexaldiamak niuwi kageka. Ekí sáñkaldakue ketenén zhinik na, saldiñga kaldahauxa “janshibeñga ni nagananexaldí” zuñneshi amak kaxatshakue zuñgatsé.^x ²Akna mieldeki agasanegazháka akldematshak, Jatejañga iteneja aksanegazháka akldexaldixa. Ekí kakldematgakueki, kauwizhéñga kagatsé sáñkaldakueja guiyaba katuñshaldixa.

³Guatshak sáñkaldakueki jian atshixakue zhe akzukualdiamak izhogazhékie, sha atshixakue zúnake zhe akzukualdiamak izhukakue. Akna ekue zhe miñzukuasúñ miñzegake jian za atshakue. Ekí miyatshaldíak, “janshibé matshixa tiuwi” mikbeyaldixa.

⁴Akze, sáñkaldakueki Jatetshi nashikue, aldén axazauwi janshibé miñkatshaldiamak ketene. Naldatshak sha miyatshaldíak zúnake zhe miñzukuakue miñgatsé. Jinake naldakí. Sáñkaldakueki sha atshixakue guiyaba tuñshaldixa niuwi kaxaldé nak. Akze, Jatek axazauwi

^r 12.14 Mt 5.44; Lk 6.28 ^s 12.15 1Kt 12.26 ^t 12.16 Plp 2.2 ^u 12.17 Mt 5.38-44; 1Ts 5.15; 1Pe 3.9 ^v 12.19 Dt 32.35; Eb 10.30 ^w 12.20 Pr 25.21-22 ^x 13.1 Tit 3.1; 1Pe 2.13-17

izhukakue nakna, aldéñ tsaldi sha atshixakue guiyaba tuñshakuamak katuñshaldiamak izhukakue. ⁵Ekí nakna, sáñkaldakue “janshibeña ni naksanexaldí” za jañguakue. Egabá guiyaba mimatuñshazhaldiamak nuxa ekí jañguagábaki, aldunaja “janshibé sha nagasanegaka na” miñmeyamak mijañgualdí.

⁶Guatshak sáñkaldakueki Jatetshi nashikue, saneshi na jiba atshixakue nakna, ai shaldaki kakilzabiyakue miñgabeyaldiák, amak kakilzabiyakue. ⁷Akze, mieldekeuki sakí kaxatshakue miñgatsahake amak miyaxatshaldí. Akna sáñkaldakueki kauwiji jiba shalda azhi jigaba shalda akilzabiyakue miñgabeyaldiake, amak kakilzabiyakue. Azhi ezuakueki axabeti mual kaxatshakue miñgatsaldaldiák, amak miyaxabetaldí. Ekíga na, ezuakueki akzé kajañguakue miñgatsaldaldiake, amak akzé mijañgualdí.

Ajañguakue

⁸Guatshak mielde nañki shaldá zundukaga nake, ilsaldikshakue zañgatsé. Naldatshak ezua shaldá zúnake zundoxalga noxaldixa, aiki kágubakue izhgajañguakue zañgatsé. Akze, mieldeke amak kágubakue izhgajañgui izhogakualdiake, Jateja guiyaba zúñkabajaneja guagauxa atsha zhuxaña atshixa naldashá.⁷ ⁹Guiyaba atsha nexaldixak Jateja ekí zúñmeñka: “Misewá naldagálde na askuildegasúñze. Káguba guaxa atshasúñze. Tushegasúñze. Axautshikuetshi numa mijí naldakue jañguasúñze.” Ekí azhi saigaba guiyaba zúñkabajanauxa ezuañgaba me nek guane ekí zúñmeñka: “Maiñ axaldáñ mitsá miyajañguxa nake, kágubakue amaga mizhgajañgualdí.”⁸ ¹⁰Akze, amak kágubakue izhgajañguakualdiake agisalshi axatshañkaldáaldixa. Akna izhgajañgui me kizhogatshake, guiyabaja guagauxa atsha zhuxaña atshakualdixa naldashá.

¹¹Ekí miñmeyanugamak atshiji mizhoxaldí. Jinake naldakí. Duwe Jesú zúnekuane namak jañguapana kakueni anuñka zegaté nogakna, mokue kagik zúnakuxal naxaldiéñ, akldéña ai ldiuwañ zexaldá guxá miñkuák. Ekí miñkualdi na, aldunaxa kabamine minuka uba zhikldeñshamine, Duwe jimiyaktualdiamak za mizhekualdaldí. ¹²Muñzeshi zegapanatshak tuañ zalda naldaksánapanamakbe, kagik izhoxaki saldini Duwe aldéñ nugeñka zúñauldeyaldiéñ zexaldá na guapán. Akna aldunaxa tuañ itsekldekue sha ajanashiji ashekuamakga sha atshaldazúñsá kuizguí. Ekíga na, aldunaxa muñshí zúnzeklde, sakígaba katshatshak shanek kama agilshakue zúñgaunegakakue zúnake kuizatshijí. ¹³Akze, muñshí zúnzeklde nakna, atshakue zúñgatsahamak atshakue. Ne sha atsha zúnake mashakue zúñgatsé. Akna zútuxa, sha atshakualdiamak pita gauwa, nauwisewá naldagáldekue na askuildék atsha, abuá na atsha

7 13.8 Ga 5.14; St 2.8 8 13.9 Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-21; Lv 19.18

guasúñzamak atsha, múldigaba sasha, mauldí zũñzexa mashakue. ¹⁴Ekí sha atshagábaki, maiñ zhakuá janshagatse mitshualdiyamakbé nauwiji Sáñkalda Duwe Jesú izhogamak mizhekualdatshakna, Duwe “me ne” kágubakuek mituñshaldí. Ne, sha atshindana miñzeká miñsanegamak miyatshaldixa niñkauwañki jañguagába mizhekualdaldí.^a

Duwe ipanaminekuañgaba nalda izhguagasé

14 ¹Guatshak anuñka Duwe Jesú alduna ishihakue aldéñ kajañguamak izhoxa auxa shizhatiyagá nukakue muldetua kepani miñgualdí. Amak mipanatshak ekue na jiki atshaminaka, gaminaka shalda múldigaba zhiksashishabináldi. ²Akze, Duwe ipanane anuñkakueja “saldiña gakuegaba shakldá” ajañgui, axaxa. Ne ezuakue Jateja kajañguamak izhoxa auxa shizhatiyagá nukakueja zúnake saldiña axaka ajañguazhé nak uwaki axazhé. ³Naldatshak saldiña gakagaba jañguxaja saldiña gazháka jañguxaki azhaguáñ akzé tuakue agatsaldazhé. Ekibeña jia, saldiña gazháka jañguxaja saldiña gaxaki agatsé ne axezhagakue agatsaldazhé. Jinake naldakí. Saldiña netshi Jatejañki ipaná guane nak. ⁴¿Me maldahák shi axautshitshi nashi jiaga agatsaldi ne tumildaka niuwi mixaldé mitshán? Akze, sáñkaldaja za na ají nashi janshibé atshane azhi sha atshane tuakue niuwi axaldé. Ekibeña na, Duwe ipanañkaldekuañki Saldiña netshi Sáñkalda za zúnatuakue niuwi axaldé. Aldéña na ijuldú naldakí, akldunamak izhogakualdiamak zũngaunegaka nakna, amak kizhuka zúnatualdixaga.

⁵Ekibeña na, Duwe ipanane ezuakuejañki ezua ldiuwañ za akldé Jatetshi ne ajañguxakue. Ne ezuakueja zúnake niuwi neyauxa zhualduxa Jatetshigaba ajañguxakue. Naldatshak ai shalda egaba ezuak, ezuak minahamak “ekí sha janshibé jañguanaka na” izhgakugakue miñgatsé. ⁶Akze, ezua ldiuwañ za Jatetshi ne ajañguxakueja, Jate akldé akzamakga agazukualdiamak amak ishkakuka. Amakbeña na, gakueki saldiña axaka jañguxakueja, Jate akldé akzamakga agazukualdiamak saldiña axaxa. Ekí axaji na, Jatek “zeñ nzhakldék” agabeñka. Ne amakbeña na, ji gasúñze jañguxakueja jiaga, Jate akldé akzamakga agazukualdiamak jigaba axazhé. Ne ji axaxá shaldaki Jatek “zeñ nzhakldék” agabeñkaga.^b ⁷Akze, nasuñga ni ezuake axaldáñ zũñnunamak izhoxa izhgakugakue zũngatsaldakí, azhi zũñnunamak shuixa izhgakugakue zũngatsaldakí. ⁸Nasuñki nauwiji Sáñkaldatshi giemigaba kaldahakna, izhoxalga nogakualdiñ ek akldunamak izhogakue, azhi shua naldakualdiák, ek akldunamak shuigakue. Akze, izhoxalga nogakualdí azhi shua naldakualdiák, zhualduxaña ají giemigaba kaldé. ⁹Akze, Duwe Jesúki saldiña kágubakue be nukakue azhi shua guanekue jiaga, aldéñ za kauwiji Sáñkalda izhoxaldiamak, shuigueni mokue izhgate guane nakldá.

^a 13.14 Ga 3.27 ^b 14.1-6 Kls 2.16

¹⁰Ekí nakna, Duwe ipanaminekuañgaba ¿jinak shi ezua agatsé ne tuminaka mijañgú? Azhi ¿jinak shi ezua mimizhaguáñ akzé mitú? Niuwizhíneki Saldiñga netshi Jatejañga na zũngatsaldi azhi zũngatsaldakí ne zũnatualdiamake saldiñga axaldagakuegaba zũngatsaldaldixa.^c ¹¹Ai shaldaga Jateja ekí guashi sezhekilde:

“Nas Saldiñga netshi Sáñkalda izhoshiñga izhokugek naldi namak ni guakú:

Niuwizhíne saldiñga saná na nahauxa naxaldaxaldixa.

Atshakna akldé nakzamakga nagazukui ishkejiezhi nuldu naxayoshi, kauwixaxak naldi

‘Ma za Saldiñga netshi Jate ni mizhók’ nagabeyaldixa nakldá.’^d

¹²Ekí sezhekldamak ezuak, ezuak kaldahauxa Saldiñga netshi Jate za na atshañkaldauxa dulda agilshakue zũngatsaldaldixa nak, aldéñ za zũnatualdixa nakldá.

Duwe ipananekue kejudukshagába

¹³Ekí Jateki zũnatualdixa nakna, Duwe Jesú ipanañkaldekue ataba atabañ nalda izhguashi, zũngatsé akuaxaldazuñsá kuizguí.^e Ekí akuagagábaki, “naski Duwetshi jiúñguldak zhinik sakígaba gaja akjieñgundana atshazhaldiku” itshanakue zũngatsé. ¹⁴Guatshak nauwiji Sáñkalda Duwetshi naugakna, mielde gakueki gasé naldazhé nakué.^f Naldatshak ezuaja zũnake jiki gasé jañgualga nuka nake, aiki gakue agatsaldazhé. ¹⁵Akze, ezuaja jiki gasé jañguxa ne gaté mimatuatshak me nuxa aldéñ jiaga gandana akzukuaminaka. Ne aldéñki gatshak sha atshiji guxá jañguxa nakna, aldunaxa señgaba akzegaksánaldixa. Akna amak miñgashatshak, ai Duwe ipanane izhgajañguazhaldíñga atshaminaka. Akze, Duwe Jesúki ji gasé jañguxakue shalda jiaga shuizhá guane nakna, maiñ ji miñgajéñ zhinik me aldunaxa kaldusakuabináldi.^g ¹⁶Ekíga na, jiki “janshibé sha atshanaka na” mijañguatshak jiaga, gaja sha atshishaminaka mutualdiake, atshabináldi. Azhi ezuake amak gaja sha miyatshishatshak, Duwe ipanamine shalda nalda miñkakuagaka nzha.

¹⁷Akze, “Saldiñga netshi Jate za ni naksanexaldí” mikldexaga ji gaja, ji tuxak nuxa alduna ikauwa naldazhé. Ne Jateja jian izhogakue zũnajañguxá, kágubakue na señgaba zhe noxa, ají Alduna zũngenek zeñ zaldaba zũñzeshi izhoxa za niji na, ai za alduna ikauwáñkalde izhogakue.^h

¹⁸Akze, mieldeki ekí Duwe Jesú axazauwaldiák zũnake, Jatek akldunamak izhoshi na, kágubakueja jiaga “janshibé ni atshí” atualdixa nakldá.

¹⁹Ekí nakna, Duwe ipanañkaldekuañgaba sakí agatsaldi señgaba zhe nogakue nahake, amak za niyakue. Ekíga na, sakí agatsaldi ataba atabañ

^c 14.10 2Kt 5.10 ^d 14.11 Is 45.23 ^e 14.13 Mt 7.1; Lk 6.37 ^f 14.14 Mlk 7.14-19

^g 14.15 1Kt 8.9-13; 10.23-24 ^h 14.17 1Kt 8.8; Ga 5.22

zhinik akldé akldēnga aldunaldi akuiyakshakualdiamake atshakue nahake, amak za niyakue kuizitshani. ²⁰Ne ji miñgajēñ zhinik nuxa, Jateja ezuatshi alduna sakí guiyakshatuka akildusakuagába. Akze, Jateja tuwiñki saldiñga gakuuki ganazunakagaba tuñka. Naldatshak ezukueki ekí shizhatiyagánga nogakna, jigabáki gasé ajañgualga nuka gaté zunatuatshak sha atshishanazunaka. ¹Akna ji kakajēñ zhinik ezua ekí sha katshishatshakna, nasuñ jiaga sha atshijiñga atshakualdixa. ²¹Ekí nakna jigaba katshatshak, uwa kakatshak azhi kalwéldia siyagaxaune/ katuxaldiák zhinik nuxa gaja akjieñguanazunaka katualdiake, akldé janshibeñki atshañkaldáaldixa nzha.

²²Akna, ji atshaminaka, jiki gaminaka mijañguxaki maiñ Jate na za miñkualdi na, axautshikueja ekíga ajañgualdiamak kezhaunshagába. Ne, maiñ zunake ji atshaminaka mijañguxá miyatshaldiák, “sha atsha sha gukú” miñnegakí naldaldiake zeñ minaldaldixa. ²³Ekí ne, ezujajañki “¿Jateja jiki janshibé ganaka azhi gazhánaka najañguxá?” mozhua mozhua akldegatshak jiaga, amak galdiák sha atshaldixa. Jinake naldakí. “Gakuamak sha gakú” aldunaxa akldegakí jiaga gane nak. Akze, mieldejañki “atshatokugeki Jate najañguamak sha atshikú” muldetua akldegakí jiaga atshaldiák, sha atshijiñga gualdixa nakldá.

Duwe Jesúk agastu, ajanamé izhogakue

15 ¹Guatshak Jateja izhogakue zunajañguamak akldé shitiyáñkaldekuañki ekí shizhatiyagá nukakue kaxabeti kagaunegakue. Ne nasuñ axaldáñ zuñnunamak za izhogakue zuñgatsaldakí. ²Ne ezua ezua kaldauxa Duwe ipananekekue kakldundana agatsaldi janshizhe kaxatshiji, aldunaxa kakuiyakshakualdiamak atshakue. ^k ³Akze, ni Duwe Jesú jiaga aldēngaba akldunamak izhoxa niyazhé. ^lNe aldēñ ekí Ajatek akbene sezheklde: “Najate, nalda mixakuagatshaga, nas jiaga nalda naxakuaka nzha.” ^m ⁴Akze, Jatetshi múldigaba sezhekldauxa neki, shi zuñkaldiyaldiamak sezhekldekie. Amak shi kitiyēñ zhinik jibañ katuatshak jiaga abeta shitiji, aldunaxa guildegualdixa. Ekíki Jateja janshizhe zuñkatshaldixa zuñmeyanane “zuñkatshaldixaga shakldá” jañgui, jiaktuakualdiamak.

⁵Akze, Saldiñga netshi Jateki aldunaxa zunakuiyakshixa, abá naldakí alduna ishalga nogakualdiamak kama zunakukshixa izhogakna, Asukuá Duwe Jesúk agapa neyabinogēñ e izhonamakbe, askuí alduna jañgui, ataba atabañ zhinik ishabeti, izhgaunexal shi mimaldokshí. ⁶Ekíki aldunaxa askuiñgaba miñneshi, askuí múldigabakga Saldiñga netshi

ⁱ 14.20 Jinake sha atshishanazunaka naldakí. Jiki gasé jañgualga nuka gatshak “sha atsha sha gukú” akldexaldixa nak. ^j 14.21 “vino” ^k 15.2 1Kt 10.24,33 ^l 15.3 Duweki Ajatek akldunamak za izhoxa niñka. ^m 15.3 Sal 69.9

Jate, nauwiji Sáñkaldá Duwe Jesútshi Ajatega za akldé akzamakga miyakzुकualdiamak.

Duwejañki juldiú naldagáldekue ikualka

⁷Ekí nakna Duwe Jesú muldetua mimepananamakbeñga, maiñgabaga jiaga muldetua mishpanaldí. Ekí mizhekualdaldiakna, kágubakuek Jate akldé akzamakga miyakzुकushaldixa. ⁸Guatshak ekí miñmeyaldikue. Duwe Jesúki juldiúkuek axazauwi na, ezua zunekualdal naxaldixa nauwibamakuek kagabenalguamak ibuakual naklde. Ekíki Jatejañki sakí zũñkatshaldixa zũñmeñka amak za zũñkatshixa ne zũnatuñshaldiamak. ⁹Amak nagatshak, aldéñki juldiú saná naldagáldekueja jiaga Jate guañ kajañguane shalda akldé akzamakga agazुकualdiamak naklde. Ekí zekldeki sezhekldamak zekldé:

“Akna nasaná juldiú naldagáldekue kenañ izhoshi, ‘Jate, ma za akaldak mikzé ni maldá’ mikbeyaldikue.

Ekíga na, akldé mikzamakga mikzúkui, mixazubeyaldikue nzha.”ⁿ

¹⁰Ekí jiaga sezhekldane:

“Maiñ nasaná naldabínekuañ, Jateja ají kuíbuldu zũnezhgakuxanekue juizhi zeñ shi miñneshí.”^o

¹¹Ekí jiaga sezhekldé:

“Saldiñga saná juldiú naldabínekuañ, Saldiñga netshi Sáñkaldá akldé akzamakga akzukuwíñ.

Ekíga na, saldiñga saná na nahauxaja akldé akzamakga akzúkui shi axazbejí.”^p

¹²Ekí jiaga Isaiyaja guakldé sezhekldé:

“Ezua nauwibama Isahí^q shtukuaga kukaldixa.

Eja zũnake saldiñga saná na nahauxa kaksanexaldixa.

Ekueja zhinik aldéñ sakí kalkualdaldixa kakkbene ‘amak zũñkatshaldixa shakldá’ ajañgui, alduna iyashaldixa nzha.”^r

¹³Guatshak Saldiñga netshi Jate za na janshizhe zũñkatshaldixa zũñmeyanamak “naxatshaldixaga shakldá” zũnajañgushi, jizũnatuñshixa. Akna ek alduna ishabinogéñ aldéñga zeñ zalda nahauxa aldunaxa miñzúkui na, aldunaxa señgaba mikzegakue na nahauxa na shi mimezhokshí. Ekíki ají Aldunatshi kamak zhinik na, aldéñ janshizhe miñkatshaldixa miñmeyanamak, akldé akldéñga “naxatshaldixaga shakldá” aldunaxa miñgatsauxa namak jañgui, jiaktuwi shi mimezhokshí.

ⁿ 15.9 2S 22.50; Sal 18.49 ^o 15.10 Dt 32.43 ^p 15.11 Sal 117.1 ^q 15.12 Isahíga Jesé jiaga akuaka. Eñki nauwibama sáñkaldá Dabítshi ajate. Atukua shalda guagatshake eñki Jateja Asukuá Duwe zunekualdal gaxaldixa shaldaga guashi. ^r 15.12 Is 11.10

Duweja Pábuldu axazauwaldiamak izhgakuxane

¹⁴Gajakue, maiñki “Jateja shitiyakue mimajañguamak shitiyamine nakna, ekíga sha janshizhe ishkatshiji izhoxabinók” minakué. Ekí shitiyamine nak, “kágubakuek jiaga ekíga sha shaxaldiyaminaka na” minakué. ¹⁵Naldatshak jalde kaltake anuñka shalda be miñgisekualdikuamak nakzék naldakí miñmeji miñkuzgauwatokuge. Jinake naldakí. Jate éegaba guañ najañguatshakna ekí axazauwaldikuamak nezhgakuxane nak. ¹⁶Aldéñki nasaná naldabínekuañ Asukuá Duwe Jesú zunekualdal gaxane shalda múldigaba miñmeyaldikuamak nezhgakuxane. Amak miñmeyaldatshak Duwe namak jañgui mipanatshakna, Jatetshi Aldunaja ají giemi mimaldekshixa. Ekíki Jate jika agaxegatshak aklduni ipanamakbeñga ají giemikue muldetua mimepanaldiamak.

¹⁷Naski Duwe Jesútshi naugakna, Jatek axazauwi izhokuge shalda sekuazhikshanaka. ¹⁸Naldatshak Duweja Ajatetshi jiba muldetua atshaldikuamak natshishane za na nakzék naldáaki guaxaldikue. Akze, nasaná juldiú naldagáldekue sakí atshaté natuatshak, Jateja Duwe zunekualdal gaxane shalda guagaté naldukatshakna, Jatek amak axajanashiji Duwe iyapanane. ¹⁹Akze, Jatetshi Alduna ají kamak zhinik Jate me ne tuñshaldiamak janshizhe ajanashaté atú guazhámak natshishaté natuñguéñ zhinik na iyapanane.^s Ekí Jatetshi Alduna nagaunegatoguéñ, Duwe zunekwane shalda Jeldusaldéñ guagapangukuenik saldiñga kuíbuldu guashiñga, kagi Ildidia axezhogeñka yo guaxaldikue nezhgakuxanamak ni isugakuapankú.

²⁰Akze, naski Duwe Jesú zunekwane shalda ni mitsák e aldukazhéñka guaxaldikue za akldé itshani izhokuge. Ne mashi Duwe zunekwane shalda akuagapananeñkaga, e shalda akldé shizhiyaldikue zúnake itshanazhánuge. Azhi ekí atshaldikuake axautshija juanzi janagatuneñga juwí gauwapananaka jana atshanaka nak.^t ²¹Ne ezua zunekualdal naxaldixa shalda guashiñga ekí sezheklde:

“E shalda ni mitsák kagabeyazhékue nanaldixa kagabeyatshak, namaklde atualdixa.

Ekíga na, ni mitsák e shalda aldukazhékue nanaldixa aldukatshak, muldetua kagajienaldixa nzha.”^u

Pábuldu Aldumaxa neyaldixa jañguane

²²Ekí jiba atshatoxaldatshakna anuñka juizha miñkabizhaldikue jañgualdatshak jiaga, neyazhánaka atunuge.^v ²³Ne kaiga zúnake au jeñgui baxeki Duwe shalda aldukazhé nanekuek amak kakbeji saldiksha

^s 15.19 Ajsh 15.12; 1Kt 2.4 ^t 15.20 2Kt 10.15-16 ^u 15.21 Is 52.15 ^v 15.22 Alm 1.13

gugák, jaiki akldé ekí atshakue nagatsaldaksá. Guakna miñkabizhdana nakzexalda gueni anuñka kagi zegakna, ²⁴kaigaki awaxani kagi Espaniixa neñkugéki maiñ nugeñka zuxaitaldatshak miñkabizhaldikue ni itshankú. Amak mimatundana nakzekldamak maiñ na anuñka izhoxaldikuenik, exa zhinik Espaniixa neyaldikuamak nagaunegakue ni mimajañgukú.

²⁵Naldatshak, gaja Duwe ipananekueja Jeldusaldéñka zaldakuetshi paldata ajuizhakuane kaxabexal kaigaki neyaldikue. ²⁶Ekí ajuizhakuaneke Duwe ipanane Masedoniixa, Akeyaxa zaldakueja gaja Jeldusaldéñ zaldakue jika kagajuezhataka aldukañguakna, kauwizhéñgaba axaunexaldiamak paldata ajuizhakuane.^w ²⁷Ai juizhakuanekeki nasaná juldiú naldagáldekue aldaldatshak jiaga, kauwizhéñgaba juldiú Duwe ipananekuega axaxaunexaldiamak ekí ajuizhakuane. Ekí ajanashatshak gaunegakue kagatsahamak axauneklde. Akze, nasanákeja kauwisaná naldagáldekuek Duwe zñekuane shalda kakbeyatshak zhinik na, kauwizhéñ jiaga namak ajañguatshak Jateja zeñ kajañgualdá guane. Ekí aldunaldi kaxaxauneklde nakna, kauwizhéñ zhiniki juldiú saná Duwe ipananekue ji agajueshkakue agaunegakuamak agaxaunegakue kagatsé.^x ²⁸Akna amak paldata ajuizhakuane kaxabexal Jeldusaldéñka nenaldikuenik, Espaniixa neñkugé exa miñkabizhijí neyaldikue. ²⁹“Amak eñka miñkabizhaldatshakna, Duwe Jesúki ¡zúxaita zeñ zaldaba na zñajañgualdixa shakldá!” nakué.

³⁰Gajakue, nauwijí Sáñkaldá Duwe Jesú ipanañkaldéñ, Jatetshi Aldunajaña ajañgui zñezhokshéñ na, nas jiba nakzegatogéñ maiñ nagauneshiña miñgatsauxa Jatek ekí nakshishal miñgakuañnexaldikue: ³¹Nasaná Juldeyaxa zalda Duwe jañguagáldekue sha nakuí guakuak, Jate numañ natualdiamak. Ekíga, Duwe ipanane Jeldusaldéñka zaldakuek paldata kaxajuizhakuane kakuldeyaldatshak, muldetua nakiyapanaldiamak minakbeyaldí. ³²Ekíki Jate ekíga najañgualdiake, exa muldetua zeñ nakldeshi miñkabizhal neyaldikuamak. Amak miñgapakualdaldatshak aldunaldi muldetua minezhiksekushaldiamak. ³³Akze, Saldiña netshi Jate aldunaldi señgaba mikzexatshi jateki saldiña maiñ naña shi izhoshí. Ekíga shi naldí.

“Mimajañguge” kakbene

16 ¹Guatshak munzhi Pebe nauwijanameña Duwe ipanane, janshizhe nakualdi na ekí miñmeyaldikue. Eñki kuñbuldu Señkeldeyaxa zalda Duwe ipananekue kaxazauwi gauneka. ²Akna exa miñkaldeyatshak, Duwe ipanañkaldekuañki muldetua ishpanakue zñgatsahamakga ipana miñgualdinik, ji agajuezhéñ numañ tuwi

^w 15.25-26 1Kt 16.1-4 ^x 15.27 1Kt 9.11

miñgualdí. Jinake naldakí. Matshuwi nekue agauneshi, nas jiaga nagauneklde nak.

³Akilda, asewá Paldiska^y nañki, Duwe Jesús axazauwaldiamak jibake nas nañga askuiñga atshixakue, kajañguge miyakbeyaldí.^z ⁴Ekueki naki shuixal nagisaldatoguén, shuishi guanakldegak kauwizhéñ niñkauwañki naki ashuixabaté kagisanane. Akna nas za “zeñ nzhakldék” akbeyazhúge, nasaná juldiú naldagálde Duwe ipanane san san izhajuizhaldeka nogauxa nekue jiaga ai shalda zeñ kakldeka.

⁵Ekíga na, kauwijúk Duwe ipanane ajuizhaldekakuek jiaga kajañguge miyakbeyaldí. Kasak Asia baxe zalda Duwe ipananane Epenetu izhgajañgugek ekíga jañguge miyakbeyaldí. ⁶Maldiya, miñgaunexaldiamak jiba atshijiñga izhukak ekíga jañguge miyakbeyaldí. ⁷Mozhua nasaná juldiúkue, Andaldóniku, Junia na, nas na kalseldi izhonanekue, nazhaxañga Duwe iyapanane, e zunekwane shalda guakakue akzé kawatuñkakue. Akna kajañguge miyakbeyaldí.

⁸Ekíga na, Duwek zhinik gaja izhgajañguge Ampaldiatu jañguge miyakbeyaldí. ⁹Ulbanuki nas na Duwe Jesús axazauwaldiamak jibake askuiñga atshixa, Estakis izhgajañguge na, ekíga kajañguge miyakbeyaldí. ¹⁰Apeldeki Duwe shalda jibañ tuwiñgaba izhogatoguén jiaga abá naldakí ek za alduna ishalga izhoneki jañguge miyakbeyaldí. Ekíga na, Aldistóbuldu ajúk zaldakue juizhi kajañguge miyakbeyaldí.

¹¹Ekíga nasaná juldiú Eldodiúñ na, Nalsisu ajúk zalda Duwe ipananekue juizhi kajañguge miyakbeyaldí. ¹²Mozhua munzhi Taldipena, Taldiposa na, Duwek axazauwaldiamak jiba ajanashixakueki kajañguge miyakbeyaldí. Ekíga na, munzhi kajañguxa Pélsilda, Duwe axazauwi jiba atshijiñgaba izhuka, jañguge miyakbeyaldí. ¹³Aldupu Duwe ipanane muldetua izhuka, ajabaki najaba janañga najañgui izhuka nak, kajañguge miyakbeyaldí.^a

¹⁴Ekíga na, Asiñkalditu, Paldegonte, Edme, Pataldoba, Edma na, Duwe ipanane kauwizhéñ na ajuizhaldekakue juizhi, kajañguge miyakbeyaldí.

¹⁵Ekíga na Pildóldogu, munzhi Juldia, Neldeyu ajasu juizhi, Oldimpa na, Duwe ipananekue kauwizhéñ na ajuizhaldekakue juizhi, kajañguge miyakbeyaldí. ¹⁶Maiñ Duwe ipanaminekuañgaba mitsák miyatuatshak, ajañgui mual za mishkazguaxaldí.^b Duwe ipananekue jexa izhajuizhaldekakue nogauxa nekueja mimajañguxá miñmeyakue ni akuák.

¹⁷Gajakue, ekí miñgakuañnaxaldikue. Namaklde shi miñkaldiyañkalde ne, ai miñgitamakuiñga shi miñkaldixakuek be miyaxaldoxaldí. Ekí naldagálde shi miñkaldiyatshakna, maiñgaba mimeshkajuekuxa nakna

^y 16.3 Ai Paldiskaga na Paldásilda jiaga akuaka. ^z 16.3 Ajsh 18.2 ^a 16.13 Mlk 15.21

^b 16.16 Juldiú sanákueki ishkazakuaxaldiamake waxak nauwa alduzguxa.

kagajué mizhekualdaldí. ¹⁸Akze, ekueki nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú axazauwagábaki, kakldunamak izhoxaja za kaksaneka. Kauwizhéñ múldigaba janshagatsaldi, sam akzaldi, jian mikzukurundana agatsaldi azakuagatshakna anuñkakujeañki “sha jañguxakue nindá” kakldegakíñga kejudukshixa. ¹⁹Ne maiñ zunake saldiñga Duwe ipananekeueja Jate amak axatshiji mizhekue miyakuakna, maiñ shalda nagatsauxa zeñ nakldeshi izhokuge. Naldatshak ekí mimajañguge: Maiñ mishkuéñ, janshizhe atshakueki amak atshál nogakue. Sha atshák niñkauwañki agajué nogakue ni mimajañgukú. ²⁰Ekí mizhekualdatshakna, Saldiñga netshi Jate aldunaldi señgaba mikzexatshi jatejañki mitsá zegagá jisék mimagubishatshakna itaná miñgualdixa nzha.

Nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú atemajañ éegaba guañ mimajañgualga shi noshí.

²¹Guatshak Timuteyuki nas na Duwek axazauwi jibake askuí atshixaja mimajañguxa miñmeyakue ni guak. Ekíga na, nasaná juldiúkue Aldusiu, Jasón, Sosípatel na ekí miñmeyakue ni akuák.^c

²²Telsiuki nas jalde kaltak miñmeji guagatokugauxa, ají káuxaldak amak gauwatukaja jiaga mimajañguxá miñmeyakue ni guak.

²³Naski Gayu tshuk izhoxaldatshak, eja jiaga mimajañguxá miñmeyakue ni guak. E tshukga na Duwe ipanañkalde kajuizhaldegéñ. Eldastuki jalde kuíbuldutshi paldata aksuikueja jiaga ekíga mimajañguxá miñmeyakue ni guak. Ezua nauwijanameñga Duwe ipanane Kualtuja jiaga, ekíga mimajañguxá miñmeyakue ni guak.^d [24Nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú éegaba guañ mimajañgualga shi noshí. Ekíga shi naldí.]

Jate za akldé akzamakga akzukuakue

²⁵Saldiñga netshi Jate akldé akzamakga kuizakzukuí. Akze, naski Duwe Jesú zunekuane shalda múldigaba abisa guakugega na Jateja aldunak kama mimakukshaka. Guatshak Jateja kasaxa zhinikga Asukuák zunekualdaldixa mu zunñgisekuakí nagatonane. ²⁶Ne, kaigaki au mu zunñgisekuá guane. Akze, Jateja ají múldigaba naldiñga zuxaitshixakuek sakí zunekualdaldixa shaldaga na kalta kakaushananamak nasuñ kakuaka. Ekí kakuagatshak Saldiñga netshi Jate izhoshiñga izhukaja zunezhgakuxanamak za kakuaka. Ekíki saldiñga saná nahauxa nekueja Asukuák zunekuane shalda namak ajañgui, amak axajanashaldiamak. ²⁷Akze, aldéñ za Saldiñga netshi Jate izhoshi na, aldéñgabaga muldetua auxaga ishkué izhuka. Akna, Asukuá Duwe Jesú zunñaunegatshak Jate akldé akzamakga akzukui, kaiga zhinik niuwizhíne jiaga ekí zaña akzukual kuiznoshí. Ekíga shi naldí.

^c 16.21 Ajsh 16.1 ^d 16.23 Ajsh 19.29; 1Kt 1.14; 2Tm 4.20